

บทที่ 3

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม

หลักในการเลือกบทเรียน

หลังจากได้ศึกษาเทคนิคการเขียน บทเรียนแบบโปรแกรม หลักสูตร ประมวลการ สอน โครงการสอน และแบบเรียนวิชาหลักภาษาไทย ในระดับประถมศึกษาตอนปลายแล้ว ผู้วิจัยจึงได้เลือกเรื่อง "โครงสร้างของประโยค" สำหรับการทดลองสร้างบทเรียนแบบ โปรแกรม โดยมีหลักในการเลือกบทเรียนดังนี้

1. เนื้อหาวิชาหลักภาษาไทยเรื่อง "โครงสร้างของประโยค" ไม่เปลี่ยนแปลง และมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน

2. บทเรียนมีความยาวพอเหมาะกับการวิจัย

3. ยังไม่มีใครสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องนี้มาก่อน

4. ผู้เรียนจะได้นำความรู้ที่ได้รับเป็นพื้นฐานในการเรียนเรื่องประโยคที่ยากขึ้น

ต่อไป

5. ช่วยลดภาระครูผู้สอนวิชาหลักภาษาไทยเรื่อง "โครงสร้างของประโยค"

6. ช่วยให้ผู้สนใจ สามารถศึกษารายละเอียดของเนื้อเรื่องในบทเรียนได้โดย การศึกษาด้วยตนเอง.

การเลือกชนิดของบทเรียนแบบโปรแกรม

เมื่อผู้วิจัยเลือกเนื้อหาของบทเรียนที่จะสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมได้ตาม ประสงค์ จึงได้พิจารณาเลือกชนิดของบทเรียนแบบโปรแกรม โดยเลือกบทเรียนแบบ โปรแกรมชนิดเส้นตรง (Linear Program) ซึ่งอาศัยเหตุผลดังนี้คือ

1. เนื้อหาของบทเรียนเกี่ยวเนื่องต่อกัน นักเรียนจะต้องเรียนตั้งแต่เรื่องง่าย ที่สุด จนกระทั่งยากขึ้นไปตามลำดับขั้นตอน

2. นักเรียนไม่คุ้นต่อการทำบทเรียนแบบโปรแกรม จึงสะดวกต่อการเรียนแบบ Linear Program ซึ่งไม่ยุ่งยากสับสนและเหมาะกับวัยของนักเรียน

การสร้างความมุ่งหมายของบทเรียนแบบโปรแกรม

ผู้วิจัยได้สร้าง ความมุ่งหมายทั่วไป และ ความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียน แล้วจึงเขียนบทเรียนและสร้างแบบทดสอบก่อน และหลัง การเขียนบทเรียน โดยยึดหลักความมุ่งหมายทั่วไป และ ความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่วางไว้

ความมุ่งหมายทั่วไปและความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. ให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจความหมายของประโยค
 - 1.1 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า ข้อความที่เรียกว่าประโยคนั้นจะคงประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงผู้กระทำและอาการที่กระทำ
 - 1.2 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า ข้อความที่นำมาข้อใดเป็นประโยค
(บทเรียนรอบที่ 1 - 30 ข้อสอบข้อ 1 - 2)
2. ให้นักเรียนรู้จักลักษณะของประโยคสองส่วน
 - 2.1 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า ประโยคสองส่วน ประกอบด้วยบทประธาน และบทกริยา
 - 2.2 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า ข้อความส่วนใดในประโยค เป็นบทประธานและบทกริยา
(บทเรียนรอบที่ 31 - 57 ข้อสอบข้อ 3 - 5)
3. ให้นักเรียนรู้จักลักษณะของประโยคสามส่วน
 - 3.1 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า ประโยคสามส่วนประกอบด้วย บทประธาน บทกริยา และบทกรรม
 - 3.2 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า ข้อความส่วนใดในประโยคเป็น บทประธาน บทกริยา และบทกรรม
 - 3.3 นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ว่า ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่อะไรในประโยค
(บทเรียนรอบที่ 58 - 91 ข้อสอบข้อ 6 - 14)
4. ให้นักเรียนเห็นความแตกต่างระหว่างประโยคสองส่วน และประโยคสามส่วน
 - 4.1 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า ประโยคที่นำมาเป็นประโยคสองส่วน หรือประโยคสามส่วน

4.2 นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ว่า ข้อใดเป็นประโยคสองส่วน และข้อใดเป็นประโยคสามส่วน

(บทเรียนกรอบทที่ 92 - 123 ข้อสอบ ข้อ 15 - 18)

5. ให้นักเรียนรู้จักบทขยายในประโยคสองส่วน

5.1 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า ข้อความส่วนใดในประโยคเป็นบทขยายประธาน

5.2 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า ข้อความส่วนใดในประโยคเป็นบทขยายกริยา

5.3 นักเรียนเลือกข้อความที่เป็นบทขยายประธาน และบทขยายกริยาเติมลงในช่องว่างใ้ถูกต้อง

(บทเรียนกรอบทที่ 124 - 172 ข้อสอบ ข้อ 19 - 23)

6. ให้นักเรียนรู้จักบทขยายในประโยคสามส่วน

6.1 นักเรียนขีดเส้นใต้บทขยายประธานในประโยคที่นำมาใ้ถูกต้อง

6.2 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า บทขยายกริยาในประโยคที่นำมาใ้คือข้อความส่วนใด

6.3 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า บทขยายกรรมในประโยคที่นำมาใ้คือข้อความส่วนใด

6.4 นักเรียนเขียนตอบได้ว่าในประโยคที่นำมาใ้ข้อความส่วนใดเป็นบทขยายกรรม และข้อความส่วนใดเป็นบทขยายกริยา

(บทเรียนกรอบทที่ 173 - 259 ข้อสอบ ข้อ 24 - 31)

7. ให้นักเรียนรู้จัก ภาคประธาน และภาคแสดงของประโยค

7.1 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า ข้อความส่วนใดเป็นภาคประธานของประโยคที่นำมาใ้

7.2 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า ข้อความส่วนใดเป็นภาคแสดงของประโยคสองส่วนที่นำมาใ้

7.3 นักเรียนขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นภาคแสดงของประโยคสองส่วนที่นำมาใ้ได้

7.4 นักเรียนเขียนตอบได้ว่า ข้อความส่วนใดเป็นภาคแสดงของประโยคสามส่วนที่นำมาใ้

7.5 นักเรียนขีดเส้นใต้ ข้อความส่วนที่เป็นภาคแสดงในประโยคสามส่วนที่นำมาใ้ได้

- 7.6 นักเรียนเขียนตอบไควว่า ข้อความที่ขีดเส้นใต้ ทำหน้าที่เป็นภาคประธานหรือภาคแสดงของประโยคที่ใหม่มา
(บทเรียนกรอบทที่ 260 - 363 ข้อสอบ ข้อ 32 - 40)

แบบทดสอบเรื่องโครงสร้างของประโยค

คำชี้แจง ข้อสอบชุดนี้มี 40 ข้อ แต่ละข้อจะมีคำคอบสี่ข้อย่อย คือ ก ข ค และ ง ให้นักเรียนเลือกคำคอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วจึงทำเครื่องหมาย หลังข้อนั้นในกระดาษคำคอบอีกแผ่นหนึ่งคางหาก

1. ข้อความที่เรียกว่าประโยคนั้น จะต้องมีลักษณะเช่นไร
 - ก. ประกอบด้วยคำหลายคำเรียบเรียงติดต่อกัน
 - ข. ประกอบด้วยข้อความที่มีใจความชัดเจน
 - ค. ประกอบด้วย พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์
 - ง. ประกอบด้วย ถ้อยคำที่แสดงถึงผู้กระทำและอาการที่กระทำ
2. ข้อความข้อใดที่เรียกว่า ประโยค
 - ก. นายสมบรูณ
 - ข. จับฉี่เสีย
 - ค. ฃภกระโถก
 - ง. ในป่าใหญ่
3. ประโยคสองส่วนคือประโยคที่มีลักษณะเช่นไร
 - ก. ประกอบด้วย บทประธาน และบทกริยา
 - ข. ประกอบด้วย บทประธาน และบทกรรม
 - ค. ประกอบด้วย บทกริยา และบทกรรม
 - ง. ประกอบด้วย บทประธาน และชยายประธาน

4. บทประพันธ์ ในประโยค "ลูกโป่งลอย" คืออะไร
- ลูก
 - โป่ง
 - ลอย
 - ลูกโป่ง
5. บทกริยา ในประโยค "นายวิชัยนอน" คืออะไร
- นอน
 - วิชัยนอน
 - วิชัย
 - นายวิชัย
6. ประโยคสามส่วน คือประโยคที่มีลักษณะเช่นไร
- ประกอบด้วย บทประพันธ์ บทกริยา และบทขยายกริยา
 - ประกอบด้วย บทประพันธ์ บทกริยา และบทกรรม
 - ประกอบด้วย บทประพันธ์ บทขยายประธาน และบทกริยา
 - ประกอบด้วย บทประพันธ์ บทกริยา และบทขยายกรรม
7. บทประพันธ์ ในประโยค "นักเรียนฟังนิทาน" คืออะไร
- นักเรียน
 - ฟัง
 - นิทาน
 - ฟังนิทาน
8. บทกริยา ในประโยค "คุณลุงซื้อแว่นตา" คืออะไร
- คุณ
 - คุณลุง
 - ซื้อ
 - แว่นตา

9. บทกวี ในประโยค "สุนัขคาบเนื้อ" คืออะไร

- ก. สุนัข
- ข. คาบ
- ค. เนื้อ
- ง. คาบเนื้อ

10. บทกรรม ในประโยค "ชาวสวนเก็บผัก" คืออะไร

- ก. ชาว
- ข. ชาวสวน
- ค. เก็บ
- ง. ผัก

11. บทกรรม ในประโยค "จรรยาเป่านกหวีด" คืออะไร

- ก. นกหวีด
- ข. เป่า
- ค. เป่านกหวีด
- ง. จรรยา

12. ประโยค "ชาวประมงจับปลา" คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่อะไรในประโยค

- ก. บทประธาน
- ข. บทกริยา
- ค. บทกรรม
- ง. บทขยายประธาน

13. ประโยค "ขุนช้างรักนางพิม" คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่อะไรในประโยค

- ก. บทประธาน
- ข. บทกริยา
- ค. บทกรรม
- ง. บทขยายกริยา

14. ประโยค "ทหารอากาศขับเครื่องบิน" คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่อะไรในประโยค
- บทประธาน
 - บทกริยา
 - บทกรรม
 - บทขยายกรรม
15. ประโยค "ลูกไกรทอง" เป็นประโยคกี่ส่วน
- หนึ่งส่วน
 - สองส่วน
 - สามส่วน
 - สี่ส่วน
16. ประโยค "เราเล่นฟุตบอล" เป็นประโยคกี่ส่วน
- หนึ่งส่วน
 - สองส่วน
 - สามส่วน
 - สี่ส่วน
17. ข้อใดเป็นประโยคสองส่วน
- ข้างตากุ้ง
 - แมวจับหนู
 - ควายไถนา
 - กระต่ายปลิว
18. ข้อใดเป็นประโยคสามส่วน
- พี่แย้มผ้า
 - สุนัขเห่า

- ก. เสือคำแหง
- ง. เครื่องบินตก

19. บทขยายประธาน ในประโยคสองส่วน "จระเข้ตัวใหญ่คาย" คืออะไร

- ก. จระเข้
- ข. ตัวใหญ่
- ค. จระเข้ตัวใหญ่
- ง. คาย

20. บทขยายประธาน ในประโยคสองส่วน "ทุเรียนในสวนหลน" คืออะไร

- ก. ทุเรียน
- ข. ใน
- ค. ในสวน
- ง. หลน

21. บทขยายกริยา ในประโยคสองส่วน "ชายชราเดินช้า" คืออะไร

- ก. ชาย
- ข. ชรา
- ค. เดิน
- ง. ช้า

22. จงเติม บทขยายประธาน ลงในประโยค "บ้าน _____ พัง"

- ก. แลว
- ข. ของเขา
- ค. ลมพัด
- ง. เมื่อเช้านี้

23. จงเติมบทขยายกริยา ลงในประโยค "อากาศร้อน _____"
- มาก
 - เหน้อย
 - เหงื่อไหล
 - ในทอง
24. บทขยายประธาน ในประโยคสามส่วน "มาสีค่ากินหญ้า" คืออะไร
- มา
 - สีค่า
 - กิน
 - หญ้า
25. บทขยายประธาน ในประโยคสามส่วน "น้องของฉันอ่านหนังสือ" คืออะไร
- หนังสือ
 - อ่าน
 - ของฉัน
 - น้อง
26. บทขยายกริยา ในประโยคสามส่วน "เราแปรงฟันทุกวัน" คืออะไร
- ทุกวัน
 - ฟัน
 - แปรง
 - เรา
27. บทขยายกริยา ในประโยคสามส่วน "เมื่อคืนนี้ฉันถูละคร" คืออะไร
- ฉัน
 - ถู
 - ละคร
 - เมื่อคืนนี้

28. บทขยายกรรม ในประโยคสามส่วน "เขา^๕ถือหนังสือ^๖การ^๗กูน" คืออะไร
- หนังสือ
 - การกูน
 - เขา
 - ถือ
29. บทขยายกรรม ในประโยคสามส่วน "สมศรี^๕สวม^๖หมวก^๗สี^๘แดง" คืออะไร
- สีแดง
 - หมวก
 - สวม
 - สมศรี
30. บทขยายกรรม ในประโยคสามส่วน "พิชัย^๕ชอก^๖หลาบ^๗สี^๘ขาว^๙ไต้^{๑๐}ย่นา" คืออะไร
- พิชัย
 - ชอกหลาบ
 - สีขาว
 - ไต้ย่นา
31. บทขยายกริยา ในประโยคสามส่วน "เขา^๕ส่ง^๖หนังสือ^๗แผนที่^๘ไต้^๙ย่นา" คืออะไร
- ไต้ย่นา
 - แผนที่
 - หนังสือ
 - เขาส่ง
32. ภาคประธาน ของประโยคสองส่วน "นกก^๕ระ^๖จอก^๗เทศ^๘วึ่ง" คืออะไร
- นก
 - ระจอกเทศ
 - นกกระจอกเทศ
 - วึ่ง

33. ภาคแสดง ของประโยคสองส่วน "ใบไม้ร่วง" คืออะไร
 ก. ร่วง
 ข. ไม้
 ค. ใบ
 ง. ใบไม้
34. ภาคแสดง ของประโยคสองส่วน "ฝนตกหนัก" คืออะไร
 ก. ฝน
 ข. ตก
 ค. หนัก
 ง. ตกหนัก
35. ภาคแสดง ของประโยคสามส่วน "เหยี่ยวจับลูกไก่" คืออะไร
 ก. จับลูกไก่
 ข. ลูกไก่
 ค. เหยี่ยว
 ง. เหยี่ยวจับ
36. ภาคแสดง ของประโยคสามส่วน "น้องคิมนมทุกวัน" คืออะไร
 ก. น้อง
 ข. น้องคิมนม
 ค. คิมนมทุกวัน
 ง. ทุกวัน
37. ภาคแสดง ของประโยคสามส่วน "ยูฟาปลูกล้วยไม้หลายชนิด" คืออะไร
 ก. กล้วยไม้
 ข. กล้วยไม้หลายชนิด
 ค. ไม้หลายชนิด
 ง. ยูฟา

38. ภาคแสดง ของประโยคสามส่วน "เราอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด"
คืออะไร
- ก. เรา
 - ข. อ่านหนังสือ
 - ค. อ่านหนังสือพิมพ์
 - ง. อ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด
39. ประโยค "สิงโตในกรงคำราม" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นภาค
อะไรในประโยค
- ก. ภาคประธาน
 - ข. ภาคขยายประธาน
 - ค. ภาคแสดง
 - ง. ภาคกริยา
40. ประโยค "นักเรียนไปโรงเรียนทุกวัน" ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นภาค
อะไรในประโยค
- ก. ภาคประธาน
 - ข. ภาคขยายประธาน
 - ค. ภาคแสดง
 - ง. ภาคกริยา

บทเรียนแบบโปรแกรม

เรื่อง

"โครงสร้างของประโยค"

สำหรับระดับประถมศึกษาตอนปลาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวพรรณ นิลวิเชียร

คำแนะนำในการใช้บทเรียน

1. บทเรียนที่นักเรียนจะได้เรียนในหน้าต่อไปนี้ เรียกว่า "บทเรียนแบบโปรแกรม" ไม่ใช่แบบทดสอบ ไม่มีการให้คะแนน เป็นบทเรียนที่ใช้สอนให้นักเรียนเรียนด้วยความสามารถของตนเองโดยไม่จำกัดเวลา
2. การทำบทเรียนนี้มีทั้งแบบเติมคำ เลือกคำตอบ และชี้เส้นใต้
3. เมื่อเริ่มทำบทเรียน ให้นักเรียนใช้แผ่นกระดาษที่แจกให้ปิดคำตอบ ซึ่งอยู่ทางซ้ายมือของนักเรียนในหน้าที่นักเรียนกำลังเรียนบทเรียน
4. นักเรียนจะต้องตั้งใจอ่านข้อความและพยายามทำไปที่ละกรอบ เมื่อตอบแล้วก็ให้เปิดดูคำตอบโดยเลื่อนที่ปิดที่ละข้อ
5. ถ้านักเรียนตอบถูก ให้ทำกรอบต่อไป แต่ถ้าตอบผิดให้นักเรียนย้อนกลับไปอ่านซ้ำ ตั้งใจอ่าน คิดใหม่ และตอบใหม่
6. นักเรียนที่อาจจะสงสัยข้อใดของตนเอง โดยไม่เปิดดูคำตอบก่อนคำถามในแต่ละกรอบ
7. ถ้านักเรียนรู้สึกเหนื่อย ให้หยุดพักสักครู่นึงแล้วจึงค่อยทำต่อไป
8. เมื่อนักเรียนเรียนจบแล้วจะมีข้อสอบให้นักเรียนทำ เพื่อวัดความเข้าใจเรื่องโครงสร้างของประโยคนี้อีกครั้งหนึ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนเรียนบทเรียน

1. ความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำและพยางค์
2. ความรู้ในเรื่อง คำนาม คำสรรพนาม และคำกริยา
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความหมายของประโยค

ก.1 ประโยค คือ ถ้อยคำที่นำมาเรียบเรียงให้มีเนื้อความครบบริบูรณ์ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญสองส่วน คือ ข้อความที่แสดงถึง ผู้กระทำ และ อาการที่กระทำ
ตัวอย่าง ขอความว่า " นกบิน " เรียกว่าเป็น ประโยค เพราะประกอบด้วย
" นก " คือ ผู้กระทำ
" บิน " คือ อาการที่กระทำ
ดังนั้น ขอความว่า " ม้าวิ่ง " ก็เรียกว่าเป็น ประโยค
เพราะประกอบด้วย
" ม้า " คือ ผู้กระทำ
" วิ่ง " คือ _____

อาการที่กระทำ

ก.2 ขอความว่า " สุนัขคาบกระต่าย " เรียกว่าเป็น ประโยค เพราะประกอบด้วย
" สุนัข " คือ _____
" คาบกระต่าย " คือ อาการที่กระทำ

ผู้กระทำ

ก.3 ขอความว่า " นักเรียนเล่นฟุตบอล " เรียกว่าเป็น ประโยค เพราะประกอบด้วย
" นักเรียน " คือ ผู้กระทำ
" เล่นฟุตบอล " คือ _____

อาการที่กระทำ

ผู้กระทำ	<p>ก.4 ข้อความว่า " แมวกินปลา " เรียกว่า<u>ประโยค</u> เพราะประกอบด้วย " แมว " คือ _____ " กินปลา " คือ อากา<u>ร</u>ที่กระทำ</p>
ผู้กระทำ อากา <u>ร</u> ที่กระทำ	<p>ก.5 ข้อความว่า " ฉันอ่านจดหมาย " เรียกว่าเป็น<u>ประโยค</u> เพราะประกอบด้วย " ฉัน " คือ _____ " อ่านจดหมาย " คือ _____</p>
ประโยค	<p>ก.6 ข้อความว่า " เราไปโรงเรียน " เรียกว่าเป็น _____ เพราะประกอบด้วย " เรา " คือ ผู้กระทำ " ไปโรงเรียน " คือ อากา<u>ร</u>ที่กระทำ</p>
ประโยค ผู้กระทำ อากา <u>ร</u> ที่กระทำ	<p>ก.7 ข้อความว่า " สุกาศุภาพยนตร์ " เรียกว่าเป็น _____ เพราะประกอบด้วย " สุกา " คือ _____ " ภาพยนตร์ " คือ _____</p>
ผู้กระทำ อากา <u>ร</u> ที่กระทำ	<p>ก.8 ข้อความที่เรียกว่า <u>ประโยค</u> นั้น จะต้องประกอบด้วย ส่วนสำคัญสองส่วน คือ ข้อความที่แสดงถึง _____ และ _____</p>

กก นายสุค	ก.9 ข้อความว่า " ฝนตก " เรียกว่าเป็น <u>ประโยค</u> เพราะประกอบด้วย ผู้กระทำ คือ ฝน อาการที่กระทำ คือ _____
นายสุค	ก.10 ข้อความว่า " นายสุคนอน " เรียกว่าเป็น <u>ประโยค</u> เพราะประกอบด้วย ผู้กระทำ คือ _____ อาการที่กระทำ คือ นอน
นก อาการที่กระทำ	ก.11 ข้อความว่า " นกจับหนอน " เรียกว่าเป็น <u>ประโยค</u> เพราะประกอบด้วย ผู้กระทำ คือ _____ _____ คือ จับหนอน
ผู้กระทำ ร้องเพลง	ก.12 ข้อความว่า " เขาร้องเพลง " เรียกว่าเป็น <u>ประโยค</u> เพราะประกอบด้วย _____ คือ เขา อาการที่กระทำ คือ _____
เลือกวา กระโดด	ก.13 ข้อความว่า " เลือกวากระโดด " เรียกว่าเป็น <u>ประโยค</u> เพราะประกอบด้วย ผู้กระทำ คือ _____ อาการที่กระทำ คือ _____

ฉัน कुละคร	ก.14 ข้อความว่า " ฉันकुละคร " เรียกว่าเป็น <u>ประโยค</u> เพราะประกอบด้วย ผู้กระทำ คือ _____ อากา ^{ร์} ที่กระทำ คือ _____
กบ ร้อง	ก.15 ข้อความว่า " กบร้อง " เรียกว่าเป็น <u>ประโยค</u> เพราะประกอบด้วย ผู้กระทำ คือ _____ อากา ^{ร์} ที่กระทำ คือ _____
นางนาค กล่อมลูก	ก.16 ข้อความว่า " นางนาคกล่อมลูก " เรียกว่าเป็น <u>ประโยค</u> เพราะประกอบด้วย ผู้กระทำ คือ _____ อากา ^{ร์} ที่กระทำ คือ _____
ผู้กระทำ อากา ^{ร์} ที่กระทำ	ก.17 ข้อความว่า " แมวตาย " เรียกว่าเป็น <u>ประโยค</u> เพราะประกอบด้วย _____ คือ แมว _____ คือ ตาย
ผู้กระทำ อากา ^{ร์} ที่กระทำ	ก.18 <u>ประโยค</u> คือ ถ้อยคำที่นำมาเรียบเรียงให้มีเนื้อความ ครบบริบูรณ์ ซึ่งจะตองประกอบด้วย ข้อความที่แสดงถึง _____ และ _____

ตั้งแต่ ก.19 - ก.30 ให้นักเรียนวงกลมล้อมรอบอักษร
หน้าคำตอบที่เห็นว่าถูกต้อง

ข	ก.19	ข้อความที่เป็น <u>ประโยค</u> คือ ข้อใด ก. นายสุรศักดิ์ ข. น้องกินข้าว
ข	ก.20	ข้อความที่ เป็น <u>ประโยค</u> คือ ข้อใด ก. ในบ้าน ข. พายุพัด
ก	ก.21	ข้อความที่เป็น <u>ประโยค</u> คือ ข้อใด ก. ฉันทน์มีเสื้อ ข. สวยมาก
ข	ก.22	ข้อความที่เป็น <u>ประโยค</u> คือ ข้อใด ก. เด็กหญิงกรรทอง ข. แมกลอมลูก
ก	ก.23	ข้อความที่เป็น <u>ประโยค</u> คือ ข้อใด ก. เขาคุณภาพยนตร์ ข. หัวเราะ
ก	ก.24	ข้อความที่เป็น <u>ประโยค</u> คือ ข้อใด ก. น้ากระโดด ข. ในสนาม
ข	ก.25	ข้อความที่เป็น <u>ประโยค</u> คือ ข้อใด ก. อาน้ำ ข. นายคำอ่านหนังสือ
ก	ก.26	ข้อความที่เป็น <u>ประโยค</u> คือ ข้อใด ก. ค้างคาวบิน ข. วิ่งเร็ว

ก	ก.27 ข้อความที่เป็น <u>ประโยค</u> คือ ข้อใด ก. เขาคื่นน้ำ ข. ไปอินทีย
ข	ก.28 ข้อความที่เป็น <u>ประโยค</u> คือ ข้อใด ก. เด็กชายสมพงศ์ ข. สุนัขตาย
ก	ก.29 ข้อความที่เป็น <u>ประโยค</u> คือ ข้อใด ก. ลิงเก็บมะพร้าว ข. จับนก
ข	ก.30 ข้อความที่เป็น <u>ประโยค</u> คือ ข้อใด ก. ในฤดูหนาว ข. หิมะตก
<p>นักเรียนได้เรียนเรื่อง <u>ความหมายของประโยค</u> แล้ว ไม่ยากเลยใช่ไหม ถ้านักเรียนพลิกหน้าต่อไป นักเรียนจะได้ เรียนรู้เรื่องประโยคเพิ่มขึ้น</p> <p>ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	

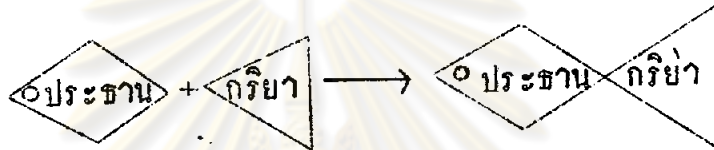
ส่วนของประโยค

ก.31 ประโยคสองส่วน คือ ประโยคที่ประกอบด้วย

บทประธาน และ บทกริยา

บทประธาน หมายถึง ผู้กระทำ

บทกริยา หมายถึง อากาารที่กระทำ

ประโยคสองส่วน

ตัวอย่าง ประโยค " สุนัขวิ่ง " ประกอบด้วย

ผู้กระทำ หรือ บทประธาน คือ " สุนัข "

อากาารที่กระทำ หรือ บทกริยา คือ " วิ่ง "

ดังนั้น ประโยค " สุนัขวิ่ง " ซึ่งประกอบด้วย บทประธาน

และ บทกริยา จึงเรียกว่าเป็นประโยค _____ ส่วน

สอง

ก.32 ประโยค " คุณพ่อเดิน " ประกอบด้วย

" คุณพ่อ " คือ บทประธาน

" เดิน " คือ บทกริยา

ดังนั้น ประโยค " คุณพ่อเดิน " เป็นประโยค _____ ส่วน

สอง

ก.33 ประโยค " ตักแตนกระโดด " ประกอบด้วย

" ตักแตน " คือ บทประธาน

" กระโดด " คือ _____

ดังนั้น ประโยค " ตักแตนกระโดด " เป็นประโยค _____ ส่วน

บทกริยา

สอง

บทประพันธ์	ก. 34	ประโยค " หมวกปลิว " ประกอบด้วย
		" หมวก " คือ _____
		" ปลิว " คือ บทกวี
สอง	ดังนั้น	ประโยค " หมวกปลิว " เป็นประโยค _____ ส่วน
บทประพันธ์	ก. 35	ประโยค " เด็กชายปรีชานอน " ประกอบด้วย
บทกวี		" เด็กชายปรีชา " คือ _____
		" นอน " คือ _____
สอง	ดังนั้น	ประโยค " เด็กชายปรีชานอน " เป็นประโยค _____ ส่วน
บทประพันธ์	ก. 36	ประโยค " หนังสือตก " ประกอบด้วย
บทกวี		" หนังสือ " คือ _____
		" ตก " คือ _____
สอง	ดังนั้น	ประโยค " หนังสือตก " เป็นประโยค _____ ส่วน
บทประพันธ์	ก. 37	ประโยค " ลูกไกรทอง " ประกอบด้วย
บทกวี		" ลูกไกร " คือ _____
		" ทอง " คือ _____
สอง	ดังนั้น	ประโยค " ลูกไกรทอง " เป็นประโยค _____ ส่วน
บทประพันธ์	ก. 38	<u>ประโยคสองส่วน</u> จะคงประกอบด้วย
บทกวี		1. _____
		2. _____

ว้าว บทกริยา	ก.39 ประโยคสองส่วน " ว้าวลอย " ประกอบด้วย บทประธาน คือ _____ _____ คือ ลอย
บทประธาน ร้อง	ก.40 ประโยคสองส่วน " ลูกแมวร้อง " ประกอบด้วย _____ คือ ลูกแมว บทกริยา คือ _____
ผน ทก	ก.41 ประโยคสองส่วน " ผนตก " ประกอบด้วย บทประธาน คือ _____ บทกริยา คือ _____
ใบไม้ บทกริยา	ก.42 ประโยคสองส่วน " ใบไม้ปลิว " ประกอบด้วย บทประธาน คือ _____ _____ คือ ปลิว
บทประธาน พัง	ก.43 ประโยคสองส่วน " บ้านพัง " ประกอบด้วย _____ คือ บ้าน บทกริยา คือ _____
สุนัข บทกริยา	ก.44 ประโยคสองส่วน " สุนัขเห่า " ประกอบด้วย บทประธาน คือ _____ _____ คือ เห่า

บทประพันธ์	ก.45	ประโยคสองส่วน " ไก่ขัน " ประกอบด้วย _____ คือ ไก่ บทกวี คือ _____
อากาศร้อน	ก.46	ประโยคสองส่วน " อากาศร้อน " ประกอบด้วย บทประพันธ์ คือ _____ บทกวี คือ _____
สอง	ก.47	ประโยคที่ประกอบด้วย <u>บทประพันธ์</u> และ <u>บทกวี</u> เรียกว่าประโยค _____ ส่วน
เครื่องบิน	ก.48	ประโยคสองส่วน " เครื่องบินตก " บทประพันธ์ คือ _____
คำราม	ก.49	ประโยคสองส่วน " เสือคำราม " บทกวี คือ _____
นอน	ก.50	ประโยคสองส่วน " เด็กชายสมศักดิ์นอน " บทกวี คือ _____
เด็กหญิงประไพ	ก.51	ประโยคสองส่วน " เด็กหญิงประไพร้องไห้ " บทประพันธ์ คือ _____
ตาย	ก.52	ประโยคสองส่วน " ช้างตาย " บทกวี คือ _____

เคิน	ก.53	ประโยคสองส่วน " ทหารเคิน " บทกริยา คือ _____
ลูกกบ	ก.54	ประโยคสองส่วน " ลูกกบกระโดด " บทประธาน คือ _____
บิน	ก.55	ประโยคสองส่วน " ผีเสื้อบิน " บทกริยา คือ _____
เรือ	ก.56	ประโยคสองส่วน " เรือลอย " บทประธาน คือ _____
หล่น	ก.57	ประโยคสองส่วน " มะพร้าวหล่น " บทกริยา คือ _____
	ก.58	ประโยคบางประโยค ถ้ามีเพียงสองส่วน คือ <u>บทประธาน</u> กับ <u>บทกริยา</u> ก็จะไม่ไ้ความ เช่น <u>นกจับ</u> <u>ไม่ทราบ</u> ว่า <u>จับอะไร</u> ประโยคอย่างนี้ต้องเพิ่มอีกส่วนหนึ่งจึงจะไ้ความ เช่น <u>นกจับหนอน</u> คำว่า " หนอน " จะทำหน้าที่เป็น <u>บทกรรม</u> ของประโยค ประโยค " นกจับหนอน " ประกอบด้วย " นก " คือ บทประธาน " จับ " คือ บทกริยา " หนอน " คือ บทกรรม ดังนั้น ประโยค " นกจับหนอน " เรียกว่า <u>ประโยคสามส่วน</u>

ก.59 ประโยคสามส่วน คือ ประโยคที่ประกอบด้วย บทประธาน
บทกริยา และ บทกรรม

บทประธาน หมายถึง ผู้กระทำ

บทกริยา และ บทกรรม หมายถึง อาการ-
ที่กระทำ

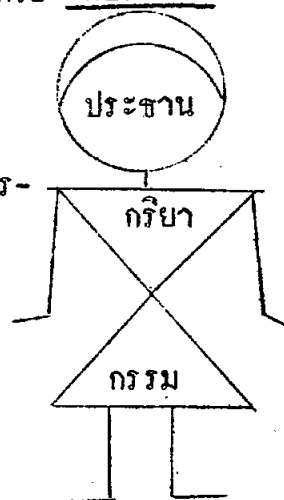
ตัวอย่าง ประโยค " นายจันไดนา "

ประกอบด้วย

" นายจัน " คือ บทประธาน

" ได " คือ บทกริยา

" นา " คือ บทกรรม

ประโยคสามส่วน

สาม

ดังนั้น ประโยค " นายจันไดนา " เป็นประโยค _____ ส่วน

ก.60 ประโยค " ฉันชื่อขนม " ประกอบด้วย

" ฉัน " คือ บทประธาน

" ชื่อ " คือ บทกริยา

" ขนม " คือ _____

บทกรรม

สาม

ดังนั้น ประโยค " ฉันชื่อขนม " เป็นประโยค _____ ส่วน

ก.61 ประโยค " แมวจับหนู " ประกอบด้วย

" แมว " คือ บทประธาน

" จับ " คือ _____

" หนู " คือ _____

บทกริยา

บทกรรม

สาม

ดังนั้น ประโยค " แมวจับหนู " เป็นประโยค _____ ส่วน

บทประธาน บทกรรม สาม	ก.62 ประโยค " สุนัขคาบตะกร้า " ประกอบด้วย " สุนัข " คือ _____ " คาบ " คือ บทกริยา " ตะกร้า " คือ _____ ดังนั้น ประโยค " สุนัขคาบตะกร้า " เป็นประโยค _____ ส่วน
บทประธาน บทกริยา สาม	ก.63 ประโยค " ควายกินหญ้า " ประกอบด้วย " ควาย " คือ _____ " กิน " คือ _____ " หญ้า " คือ บทกรรม ดังนั้น ประโยค " ควายกินหญ้า " เป็นประโยค _____ ส่วน
บทประธาน บทกริยา บทกรรม	ก.64 ประโยคสามส่วน จะต้องประกอบด้วย 1. _____ 2. _____ 3. _____
ครู	ก.65 ประโยคสามส่วน " นักเรียนฟังครู " ประกอบด้วย บทประธาน คือ นักเรียน บทกริยา คือ ฟัง บทกรรม คือ _____
เย็บ เสื้อ	ก.66 ประโยคสามส่วน " คุณแม่เย็บเสื้อ " ประกอบด้วย บทประธาน คือ คุณแม่ บทกริยา คือ _____ บทกรรม คือ _____

วัว ลาก เกวียน	ก.67 ประโยคสามส่วน " วัวลากเกวียน " ประกอบด้วย บทประธาน คือ _____ บทกริยา คือ _____ บทกรรม คือ _____
ชาวสวน ปลูก บทกรรม	ก.68 ประโยคสามส่วน " ชาวสวนปลูกผัก " ประกอบด้วย บทประธาน คือ _____ บทกริยา คือ _____ _____ คือ ผัก
แมว บทกริยา หนู	ก.69 ประโยคสามส่วน " แมวคาบหนู " ประกอบด้วย บทประธาน คือ _____ _____ คือ คาบ บทกรรม คือ _____
สวรรค์ เก็บ ดอกไม้	ก.70 ประโยคสามส่วน " สวรรค์เก็บดอกไม้ " ประกอบด้วย บทประธาน คือ _____ บทกริยา คือ _____ บทกรรม คือ _____
ชื่อ	ก.71 ประโยคสามส่วน " คุณพ่อชื่อบุตร " ประกอบด้วย บทกริยา คือ _____
นิทาน	ก.72 ประโยคสามส่วน " เด็กฟังนิทาน " ประกอบด้วย บทกรรม คือ _____

ลูกกวาง	ก.73	ประโยคสามส่วน " ลูกกวางคิมน้ำ "	บทประธาน คือ _____
คาบ	ก.74	ประโยคสามส่วน " สุนัขคาบกระต่าย "	บทกริยา คือ _____
เป็	ก.75	ประโยคสามส่วน " พระอภัยมณีเป่าปี่ "	บทกรรม คือ _____
ข้อ	ก.76	ประโยคสามส่วน " ทายู้ออกทาง เกง "	บทกริยา คือ _____
เด็กหญิงชวนพิศ	ก.77	ประโยคสามส่วน " เด็กหญิงชวนพิศฟังวิทยุ "	บทประธาน คือ _____
แตร	ก. 78	ประโยคสามส่วน " ทหารเรือเป่าแตร "	บทกรรม คือ _____
ชาวประมง	ก.79	ประโยคสามส่วน " ชาวประมงจับปลา "	บทประธาน คือ _____
นางศรีมาลา	ก.80	ประโยคสามส่วน " พलयงามรักนางศรีมาลา "	บทกรรม คือ _____
สาม	ก.81	ประโยคที่ประกอบด้วย <u>บทประธาน</u> <u>บทกริยา</u> และ <u>บทกรรม</u> เรียกว่าประโยค _____ ส่วน	

ตั้งแต่ ก.82 - ก.90 ให้นักเรียนวงกลมล้อมรอบอักษร
หน้าคำทอที่เห็นว่าถูกต้อง

ก	<p>ก.82 ประโยค " ลุก<u>ว</u>างกิน<u>ห</u>ญา " คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ อะไร</p> <p>ก. บทประธาน ข. บทกริยา ค. บทกรรม</p>
ค	<p>ก.83 ประโยค " วัน<u>ท</u>นียเป่า<u>น</u>ก<u>ห</u>วีก " คำที่ขีดเส้นใต้ทำ หน้าที่อะไร</p> <p>ก. บทประธาน ข. บทกริยา ค. บทกรรม</p>
ค	<p>ก.84 ประโยค " ฉันทเก็บ<u>ค</u>อก<u>ก</u>ุ<u>ห</u>ล<u>า</u>บ " คำที่ขีดเส้นใต้ทำ หน้าที่อะไร</p> <p>ก. บทประธาน ข. บทกริยา ค. บทกรรม</p>
ก	<p>ก.85 ประโยค " <u>ค</u>ำ<u>ร</u>ว<u>จ</u>จับ<u>ร</u>าย " คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ อะไร</p> <p>ก. บทประธาน ข. บทกริยา ค. บทกรรม</p>

ข	<p>ก.86 ประโยค " มุกดา<u>ข</u>บูรณนค " คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่อะไร</p> <p>ก. บทประธาน</p> <p>ข. บทกริยา</p> <p>ค. บทกรรม</p>
ข	<p>ก.87 ประโยค " เด็กหญิงมะลิ<u>ข</u>ือสมุค " คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่อะไร</p> <p>ก. บทประธาน</p> <p>ข. บทกริยา</p> <p>ค. บทกรรม</p>
ค	<p>ก.88 ประโยค " นางพันธุรัต<u>ค</u>ภพระสังข " คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่อะไร</p> <p>ก. บทประธาน</p> <p>ข. บทกริยา</p> <p>ค. บทกรรม</p>
ข	<p>ก.89 ประโยค " นายจาเนียร<u>ข</u>บแทกซี่ " คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่อะไร</p> <p>ก. บทประธาน</p> <p>ข. บทกริยา</p> <p>ค. บทกรรม</p>

<p>ก</p>	<p>ก.90 ประโยค " <u>นายใหม่</u> <u>เป่าขลุ่ย</u> " คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่ อะไร ก. บทประธาน ข. บทกริยา ค. บทกรรม</p>
<p>บทประธาน บทกริยา บทประธาน บทกริยา บทกรรม</p>	<p>ก.91 ประโยคสองส่วน ประกอบด้วย 1. _____ 2. _____ ประโยคสามส่วน ประกอบด้วย 1. _____ 2. _____ 3. _____</p>
<p>สอง สาม</p>	<p>ก.92 ความแตกต่างระหว่างบทกริยาในประโยคสองส่วนและ บทกริยาในประโยคสามส่วน มีดังนี้ คือ <u>ประโยคสองส่วน</u> บทกริยาจะมีใจความสมบูรณ์ในตัวเอง จึง <u>ไม่ต้องมี</u>บทกรรมมารับ เช่น ประโยค " ฉันทนอน " <u>ไม่ต้อง</u>ทอว่า นอนอะไร <u>ประโยคสามส่วน</u> บทกริยามีใจความไม่สมบูรณ์ในตัวเอง จึง <u>ต้องมี</u>บทกรรมมารับ เช่น ประโยค " เขาดู " <u>ต้อง</u>ทอว่า " เขาคูละคร " เป็นต้น ดังนั้น ประโยค " ฉันทนอน " เป็นประโยค _____ ส่วน ประโยค " เขาคูละคร " เป็นประโยค _____ ส่วน</p>
<p>สอง</p>	<p>ก.93 ประโยค " <u>น้ำไหล</u> " บทกริยา <u>ไหล</u> <u>ไม่ต้องมี</u> บทกรรมมารับ จึงเป็นประโยค _____ ส่วน</p>

สาม	ก.94	ประโยค " วิชัยรักแม่ " บทกวี <u>รัก</u> <u>ต้องมี</u> บทกรรมมารับ จึงเป็นประโยค _____ ส่วน
สอง	ก.95	ประโยค " ปลาตาย " บทกวี <u>ตาย</u> <u>ไม่</u> <u>ต้องมี</u> บทกรรมมารับ จึงเป็นประโยค _____ ส่วน
สอง	ก.96	ประโยค " กระเป๋าทูก " บทกวี <u>ไม่</u> <u>ต้องมี</u> บทกรรม มารับ จึงเป็นประโยค _____ ส่วน
สาม	ก.97	ประโยค " วัวไถนา " บทกวี <u>ต้องมี</u> บทกรรม มารับ จึงเป็นประโยค _____ ส่วน
สอง	ก.98	ประโยค " คุณยายนอน " บทกวี <u>ไม่</u> <u>ต้องมี</u> บทกรรมมารับ จึงเป็นประโยค _____ ส่วน
<u>ต้องมี</u> สาม	ก.99	ประโยค " หนูโก่เล่นตุ๊กตา " บทกวี _____ บทกรรมมารับ จึงเป็นประโยค _____ ส่วน
<u>ไม่</u> <u>ต้องมี</u> สอง	ก.100	ประโยค " สมุดปลิว " บทกวี _____ บทกรรมมารับ จึงเป็นประโยค _____ ส่วน
<u>ต้องมี</u> สาม	ก.101	ประโยค " สุนัขลากเลื่อน " บทกวี _____ บทกรรมมารับ จึงเป็นประโยค _____ ส่วน
<u>ต้องมี</u> สาม	ก.102	ประโยค " นันทนาเย็บกระโปรง " บทกวี _____ บทกรรมมารับ จึงเป็นประโยค _____ ส่วน

สอง	ก.103 ประโยคที่บทกวี <u>ไม้คองมี</u> บทกรรมมารับ จะเป็น
สาม	ประโยค _____ ส่วน ส่วนประโยคที่บทกวี <u>คองมี</u> บทกรรมมารับ จะเป็น ประโยค _____ ส่วน
สาม	ก.104 ประโยค " ฉันทเก็บผลไม้ " เป็นประโยค _____ ส่วน
สอง	ก.105 ประโยค " แจกกันตก " เป็นประโยค _____ ส่วน
สอง	ก.106 ประโยค " ลูกเป็กร่อง " เป็นประโยค _____ ส่วน
สาม	ก.107 ประโยค " ราชสีห์จับหนู " เป็นประโยค _____ ส่วน
สอง	ก.108 ประโยค " ลูกยางหล่น " เป็นประโยค _____ ส่วน
สาม	ก.109 ประโยค " นารีจับผีเสื้อ " เป็นประโยค _____ ส่วน
สอง	ก.110 ประโยค " ใบไม้ร่วง " เป็นประโยค _____ ส่วน

สาม	ก.111	ประโยค " ยายแจ่มเล่นไพ่ " เป็นประโยค _____ ส่วน
สอง	ก.112	ประโยค " จระเข้ตาย " เป็นประโยค _____ ส่วน
สอง	ก.113	ประโยค " ดอกไม้ปลิว " เป็นประโยค _____ ส่วน
		ตั้งแต่ ก.114 - ก.123 ให้นักเรียนวงกลมล้อมรอบอักษร หน้าคำทอบที่เห็นว่าถูกต้อง
ก	ก.114	ข้อใดเป็นประโยค <u>สอง</u> ส่วน ก. เค้กหญิงนิทานอน ข. ชวานาไถนา
ก	ก.115	ข้อใดเป็นประโยค <u>สาม</u> ส่วน ก. เราเล่นฟุตบอล ข. กระจายกระโดด
ข	ก.116	ข้อใดเป็นประโยค <u>สาม</u> ส่วน ก. ลูกร่อง ข. เขาลากรด
ก	ก.117	ข้อใดเป็นประโยค <u>สอง</u> ส่วน ก. ศรีสมร้องไห้ ข. พอรักลูก
ข	ก.118	ข้อใดเป็นประโยค <u>สอง</u> ส่วน ก. เลือกกินกวาง ข. น้ำค้างตก

ก	ก.119 ข้อใดเป็นประโยค <u>สามส่วน</u> ก. สมบัติชื่อแหวน ข. ช้างเดิน
ข	ก.120 ข้อใดเป็นประโยค <u>สองส่วน</u> ก. พี่รักน้อง ข. ลูกนกตาย
ช	ก.121 ข้อใดเป็นประโยค <u>สามส่วน</u> ก. สิงโตคำราม ข. พี่เยี่ยมกางเกง
ก	ก.122 ข้อใดเป็นประโยค <u>สามส่วน</u> ก. ควายไถนา ข. สุนัขเห่า
ก	ก.123 ข้อใดเป็นประโยค <u>สองส่วน</u> ก. ใบไม้ปลิว ข. เขาเล่นหมากรุก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เก่งมาก นักเรียนเข้าใจเรื่อง ความหมายของประโยค
และส่วนของประโยคแล้วใช่ไหม เราพักกันสักครู่ พอลายเหนื่อยแล้ว
จึงค่อยทำข้อนี้ใหม่

บทขยายในประโยค

ก. 124 ประโยคสองส่วน นอกจากจะประกอบด้วย บทประธาน และ บทกริยา ดังที่ได้เรียนมาแล้ว อาจจะมีบทขยายแต่ละส่วน เพื่อให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อความที่ขยายให้บทประธานชัดเจนยิ่งขึ้น เรียกว่า บทขยายประธาน

ข้อความที่ขยายให้บทกริยาชัดเจนยิ่งขึ้น เรียกว่า บทขยายกริยา

ดังนั้น ประโยคสองส่วนอาจประกอบด้วย

1. บทประธาน และ บทขยายประธาน
2. บทกริยา และ บทขยายกริยา

ประโยคสองส่วน

ประธาน	<p>ก.125 <u>บทขยายประชวร</u> คือข้อความส่วนที่ใช้ประกอบ <u>บทประธาน</u> ให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น <u>บทขยายประธานจะอยู่หลัง</u> <u>บทประธาน</u></p> <p><u>ตัวอย่าง</u> ประโยค " หนังสือสีฟ้าตก "</p> <p><u>สีฟ้า</u> เป็นข้อความที่ใช้ขยาย <u>หนังสือ</u> ให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้นว่า หนังสือเล่มที่ตก คือ <u>หนังสือสีฟ้า</u> ไม่ใช่เล่มอื่น</p> <p>" หนังสือ " คือ บทประธาน</p> <p>ดังนั้น " สีฟ้า " คือ บทขยาย _____</p>
แก่	<p>ก.126 ประโยคสองส่วน " คน<u>แก่</u>หัวเราะ " " แก่ " ขยายคำว่า " คน " บอกให้ทราบว่า<u>คนแก่</u> ในเมื่อ " คน " คือ บทประธาน</p> <p>ดังนั้น _____ คือ บทขยายประธาน</p>
บทขยายประธาน	<p>ก.127 ประโยคสองส่วน " <u>น้อง</u>ของฉันทนอน " " ของฉันท " ขยายคำว่า " น้อง " บอกให้ทราบว่า <u>น้องของฉันท</u> ในเมื่อ " น้อง " คือ บทประธาน</p> <p>ดังนั้น " ของฉันท " คือ _____</p>
บทประธาน ตัวใหญ่	<p>ก.128 ประโยคสองส่วน " <u>ม้า</u>ตัวใหญ่วิ่ง " " ม้า " คือ _____</p> <p>_____ คือ บทขยายประธาน</p>
บทประธาน บทขยายประธาน	<p>ก.129 ประโยคสองส่วน " <u>กระคาษ</u>บน<u>โน้ตะ</u>ปลิว " " กระคาษ " คือ _____</p> <p>" บนโน้ตะ " คือ _____</p>

ช้าง ตัวใหญ่	ก.130 ประโยคสองส่วน " ช้างตัวใหญ่ตาย " _____ คือ บทประธาน _____ คือ บทขยายประธาน
ประธาน	ก.131 บทขยายประธานจะอยู่หลังบท _____
นก ในกรง	ก.132 ประโยคสองส่วน " นกในกรงร้อง " บทประธาน คือ _____ บทขยายประธาน คือ _____
หลังใหญ่	ก.133 ประโยคสองส่วน " บ้างหลังใหญ่พัง " บทขยายประธาน คือ _____
ในห้อง	ก.134 ประโยคสองส่วน " อากาศในห้องร้อน " บทขยายประธาน คือ _____
ของเธอ	ก.135 ประโยคสองส่วน " น้องของเธอคลาน " บทขยายประธาน คือ _____
สีคำ	ก.136 ประโยคสองส่วน " สุนัขสีคำเห่า " บทขยายประธาน คือ _____
ทอง	ก.137 ประโยคสองส่วน " ปลาทองคำ " บทขยายประธาน คือ _____

ลีลา	ก.138	ประโยคสองส่วน " กระจายสี่ขาวระลอก "	บทขยายประธาน คือ _____
ในสนาม	ก.139	ประโยคสองส่วน " นักเรียนในสนามวิ่ง "	บทขยายประธาน คือ _____
ป่า	ก.140	ประโยคสองส่วน " ไก่ป่าขัน "	บทขยายประธาน คือ _____
ของสุรเดช	ก.141	ประโยคสองส่วน " สมุดของสุรเดชตก "	บทขยายประธาน คือ _____
ตัวใหญ่	ก.142	ประโยคสองส่วน " สุนัขตัวใหญ่ ค่ำราม "	บทขยายประธาน คือ _____
ในสวน	ก.143	ประโยคสองส่วน " มะพร้าวในสวนหล่น "	บทขยายประธาน คือ _____
บทขยายกริยา	ก.144	<p>ในประโยคสองส่วน นอกจากมี <u>บทขยายประธาน</u> แล้ว ยังมี <u>บทขยายกริยา</u> อีกด้วย <u>บทขยายกริยา</u> คือ ข้อความที่ประกอบบทกริยา ให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น</p> <p><u>ตัวอย่าง</u> ประโยค " เต่าคลานช้า "</p> <p>" ช้า " เป็นคำที่ขยายกริยา " คลาน " ให้ได้ความ ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ บอกให้ทราบว่า <u>คลานช้า</u> ในเมื่อ " คลาน " คือ บทกริยา ดังนั้น " ช้า " คือ _____</p>	

บทขยายกริยา	ก.145 ประโยคสองส่วน " วันชัยวิ่งเร็ว " " เร็ว " ขยายคำว่า " วิ่ง " คือบอกให้ทราบว่า <u>วิ่งเร็ว</u> " วิ่ง " คือ บทกริยา ดังนั้น " เร็ว " คือ _____
บทกริยา มาก	ก.146 ประโยคสองส่วน " น้ำร้อนมาก " " มาก " ขยายคำว่า " ร้อน " คือบอกให้ทราบว่า <u>ร้อนมาก</u> " ร้อน " คือ _____ _____ คือ บทขยายกริยา
ปิก บทขยายกริยา	ก.147 ประโยคสองส่วน " โรงเรียนปิดหลายวัน " " หลายวัน " ขยายคำว่า " ปิด " คือบอกให้ทราบว่า <u>ปิดหลายวัน</u> _____ คือ บทกริยา " หลายวัน " คือ _____
บทกริยา บทขยายกริยา	ก.148 ประโยคสองส่วน " นักเรียนนั่งนิ่ง " " นิ่ง " ขยายคำว่า " นั่ง " คือบอกให้ทราบว่า <u>นั่งนิ่ง</u> " นั่ง " คือ _____ " นิ่ง " คือ _____
บทกริยา	ก.149 บทขยายกริยาในประโยคสองส่วน จะอยู่หลัง _____

กระสับกระส่าย	ก.150	ประโยคสองส่วน " เขานอนกระสับกระส่าย "
		บทกริยา คือ นอน
		บทขยายกริยา คือ _____
ยิ้ม หวาน	ก.151	ประโยคสองส่วน " อากัศจรรย์ยิ้มหวาน "
		บทกริยา คือ _____
		บทขยายกริยา คือ _____
คำราม ก้อง	ก.152	ประโยคสองส่วน " สิงโตคำรามก้อง "
		บทกริยา คือ _____
		บทขยายกริยา คือ _____
ทำ	ก.153	ประโยคสองส่วน " เมฆลอยทำ "
		บทขยายกริยา คือ _____
พรวด ๆ	ก.154	ประโยคสองส่วน " ฝนตกพรวด ๆ "
		บทขยายกริยา คือ _____
เขียว	ก.155	ประโยคสองส่วน " น้ำไหลเขียว "
		บทขยายกริยา คือ _____
แรงมาก	ก.156	ประโยคสองส่วน " ลมพัดแรงมาก "
		บทขยายกริยา คือ _____
ซ่า	ก.157	ประโยคสองส่วน " ตาแดงเดินซ่า "
		บทขยายกริยา คือ _____

ตัวใหญ่ แล้ว	<p>ก.158 ประโยคสองส่วน " ซ้างตัวใหญ่ตายแล้ว "</p> <p>บทขยายประธาน คือ _____</p> <p>บทขยายกริยา คือ _____</p>
ของเขา เก่ง	<p>ก.159 ประโยคสองส่วน " น้องของเขาหัวเราะเก่ง "</p> <p>บทขยายประธาน คือ _____</p> <p>บทขยายกริยา คือ _____</p>
แก ซ่า	<p>ก.160 ประโยคสองส่วน " มาแกวิ่งซ่า "</p> <p>บทขยายประธาน คือ _____</p> <p>บทขยายกริยา คือ _____</p>
ก	<p>ก.161 จงเติมบทขยายประธาน ลงในประโยค " แมว _____ ร้อง "</p> <p>ก. ของเขา ข. สุนัข</p>
ข	<p>ก.162 จงเติมบทขยายกริยา ลงในประโยค " ลุงมีเค็น _____ "</p> <p>ก. วิ่ง ข. ซ่า</p>
ก	<p>ก.163 จงเติมบทขยายประธาน ลงในประโยค " สมุด _____ ตก "</p> <p>ก. สีเขียว ข. ปากกา</p>
ข	<p>ก.164 จงเติมบทขยายกริยา ลงในประโยค " ลมพัด _____ "</p> <p>ก. ทะเล ข. จัด</p>
ข	<p>ก.165 จงเติมบทขยายกริยา ลงในประโยค " พ้าร้อง _____ "</p> <p>ก. ครวญคราง ข. ครืน ๆ</p>

ก	ก.166 จงเติม <u>บทความประชัน</u> ลงในประโยค " ทุเรียน ___ หล่น" ก. ในสวน ข. แล้ว
ก	ก.167 จงเติม <u>บทความกริยา</u> ลงในประโยค " แผ่นดินไหว ___" ก. มาก ข. ภูเขาไฟ
ข	ก.168 จงเติม <u>บทความกริยา</u> ลงในประโยค " น้องนอน ___" ก. ของฉัน ข. หลับ
ก	ก.169 จงเติม <u>บทความประธาน</u> ลงในประโยค " สุนัข ___ เहां" ก. ในบ้าน ข. เสียงดัง
ข	ก.170 จงเติม <u>บทความกริยา</u> ลงในประโยค " ฝนตก ___" ก. นอนหลับ ข. หูกวน
ก	ก.171 จงเติม <u>บทความประธาน</u> ลงในประโยค " ลูกโป่ง ___ ลอย" ก. ของเขา ข. สูง
บทประธาน บทกริยา บทความประธาน บทความกริยา	ก.172 ในประโยคสองส่วน นอกจากจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ สองส่วน คือ _____ และ _____ แล้ว อาจจะมี บทความในแต่ละส่วนได้อีกด้วย ดังนั้น บทความในประโยคสองส่วน จะประกอบด้วย _____ และ _____

นักเรียนได้เรียนเรื่อง บทขยายในประโยคสองส่วนแล้ว
ต่อไปนี้จะได้เรียนเรื่องบทขยายในประโยคสามส่วน ซึ่งคงไม่ยาก
เกินความสามารถของนักเรียนเป็นแน่

ก.173 ประโยคสามส่วน นอกจากประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ
บทประธาน บทกริยา และ บทกรรม แล้ว อาจจะมีบท
ขยายในแต่ละส่วนได้อีกด้วย

ดังนั้น ประโยคสามส่วน อาจประกอบด้วย

1. บทประธาน และ บทขยายประธาน
2. บทกริยา และ บทขยายกริยา
3. บทกรรม และ บทขยายกรรม

ประโยคสามส่วน

บทขยายประธาน	<p>ก.174 <u>บทขยายประธาน</u> ใน <u>ประโยคสามส่วน</u> จะอยู่หลัง <u>บทประธาน</u> เช่นเดียวกับบทขยายประธานใน <u>ประโยคสองส่วน</u> <u>ตัวอย่าง</u> ประโยค " <u>น้อง</u> ของ เขากินข้าว " " ของเขา " ขยายคำว่า " <u>น้อง</u> " คือบอกให้ทราบว่า <u>น้อง</u> ของ <u>เขา</u> " <u>น้อง</u> " คือ <u>บทประธาน</u> ดังนั้น " <u>ของเขา</u> " คือ _____</p>
บทขยายประธาน	<p>ก.175 ประโยคสามส่วน " <u>ช้าง</u> <u>ตัวใหญ่</u> <u>ลาก</u> <u>ขุม</u> " " <u>ตัวใหญ่</u> " ขยายคำว่า " <u>ช้าง</u> " " <u>ช้าง</u> " คือ <u>บทประธาน</u> " <u>ตัวใหญ่</u> " คือ _____</p>
บทประธาน บทขยายประธาน	<p>ก.176 ประโยคสามส่วน " <u>ลุง</u> ของ <u>ฉัน</u> <u>ชอบ</u> <u>คน</u> <u>ทรี</u> " " <u>ลุง</u> " คือ _____ " <u>ของฉัน</u> " คือ _____</p>
บทประธาน สี่สวาต	<p>ก.177 ประโยคสามส่วน " <u>แมว</u> <u>สี่สวาต</u> <u>กิน</u> <u>ปลา</u> " " <u>แมว</u> " คือ _____ _____ คือ <u>บทขยายประธาน</u></p>
หมู บทขยายประธาน	<p>ก.178 ประโยคสามส่วน " <u>หมู</u> <u>ป่า</u> <u>กิน</u> <u>น้ำ</u> " _____ คือ <u>บทประธาน</u> " <u>ป่า</u> " คือ _____</p>

ของฉันทน์	ก.179	ประโยคสามส่วน " คุณพ่อของฉันทน์ชื่อรณนทร์ " บทขยายประธาน คือ _____
สีหมอก	ก.180	ประโยคสามส่วน " ม้าสีหมอกกินหญ้า " บทขยายประธาน คือ _____
ในห้อง	ก.181	ประโยคสามส่วน " นักเรียนในห้องคึกคัก " บทขยายประธาน คือ _____
ของชาทิชาชาย	ก.182	ประโยคสามส่วน " พี่ของชาทิชาชายไปบางแสน " บทขยายประธาน คือ _____
ประธาน	ก.183	ในประโยคสามส่วน <u>บทขยายประธาน</u> จะอยู่หลัง บท _____
ของฉันทน์	ก.184	จงชี้คเส้นใต้ <u>บทขยายประธาน</u> ในประโยค " คุณพ่อของฉันทน์ชื่อชนม "
ป่า	ก.185	จงชี้คเส้นใต้ <u>บทขยายประธาน</u> ในประโยค " กระจายป่ากินผัก "
ตัวใหญ่	ก.186	จงชี้คเส้นใต้ <u>บทขยายประธาน</u> ในประโยค " ปลาตัวใหญ่กินกุ้ง "
ทุกคน	ก.187	จงชี้คเส้นใต้ <u>บทขยายประธาน</u> ในประโยค " นักเรียนทุกคนแปรงฟัน "

ของเขา	ก.188 จงชี้คเส้นใต้ <u>บทขยายประธาน</u> ในประโยค " <u>นำ</u> ของเขา <u>ก็</u> มี <u>น้ำ</u> ชา "
หลายคน	ก.189 จงชี้คเส้นใต้ <u>บทขยายประธาน</u> ในประโยค " <u>ชวานา</u> หลาย <u>คน</u> เกี่ยว <u>ข้าว</u> "
ในสนาม	ก.190 จงชี้คเส้นใต้ <u>บทขยายประธาน</u> ในประโยค " <u>เด็ก</u> ใน <u>สนาม</u> สวม <u>หมวก</u> "
สีขาว	ก.191 จงชี้คเส้นใต้ <u>บทขยายประธาน</u> ในประโยค " <u>แมว</u> สี <u>ขาว</u> จับ <u>หนู</u> "
ในสวนสัตว์	ก.192 จงชี้คเส้นใต้ <u>บทขยายประธาน</u> ในประโยค " <u>ปลา</u> ใน <u>สวน</u> สัตว์ <u>กิน</u> ขนม <u>ปัง</u> "
กริยา	ก.193 <u>บทขยาย</u> ใน <u>ประโยค</u> สาม <u>ส่วน</u> นอกจากมี <u>บทขยายประธาน</u> แล้ว อาจมี <u>บทขยายกริยา</u> ได้อีก <u>ด้วย</u> <u>บทขยายกริยา</u> ใน <u>ประโยค</u> <u>สามส่วน</u> จะ <u>อยู่</u> หลัง <u>บทกรรม</u> <u>ตัวอย่าง</u> <u>ประโยค</u> " <u>เขา</u> ไป <u>ญี่ปุ่น</u> แล้ว " <p>คำว่า " แล้ว " จะขยายคำว่า " ไป " คือบอกให้ ทราบว่า <u>ไปแล้ว</u> " แล้ว " จะขยายคำว่า " ญี่ปุ่น " ซึ่ง เป็น<u>บทกรรม</u>ไม่<u>ได้</u> เพราะเมื่อรวมกันเป็น " ญี่ปุ่นแล้ว " ก็จะไม่มีความหมาย</p> <p>ดังนั้น ในเมื่อ " ไป " คือ <u>บทกริยา</u> " แล้ว " ก็คือ <u>บทขยาย</u> ซึ่ง<u>อยู่</u>หลัง<u>บทกรรม</u> " ญี่ปุ่น "</p>

ทุกวัน	<p>ก.194 ประโยคสามส่วน " นักเรียน<u>อ่านหนังสือทุกวัน</u> " คำว่า " ทุกวัน " จะขยายคำว่า " อ่าน " คือบอกให้ทราบว่า <u>อ่านทุกวัน</u> ในเมื่อ " อ่าน " คือ บทกวีฯ ดังนั้น _____ คือ บทขยายกวีฯ ซึ่งอยู่หลัง บทกรรม " หนังสือ "</p>
บทกวีฯ บทขยายกวีฯ	<p>ก.195 ประโยคสามส่วน " นางพันธุรัต<u>รักพระสังข์มาก</u> " คำว่า " มาก " จะขยายคำว่า " รัก " คือบอกให้ทราบว่า <u>รักมาก</u> ในเมื่อ " รัก " คือ _____ ดังนั้น " มาก " คือ _____ ซึ่งอยู่หลังบทกรรม " พระสังข์ "</p>
กิน บทขยายกวีฯ กรรม	<p>ก.196 ประโยคสามส่วน " ฉัน<u>กินข้าวแล้ว</u> " คำว่า " แล้ว " จะขยายคำว่า " กิน " คือบอกให้ทราบว่า <u>กินแล้ว</u> ในเมื่อ _____ คือ บทกวีฯ ดังนั้น " แล้ว " คือ _____ ซึ่งอยู่หลังบท _____ " ข้าว "</p>
สูบ ทุกวัน,กรรม	<p>ก.197 ประโยคสามส่วน " นายทอง<u>สูบบุหรี่ทุกวัน</u> " คำว่า " ทุกวัน " จะขยายคำว่า " สูบ " คือบอกให้ทราบว่า <u>สูบบุหรี่ทุกวัน</u> _____ คือ บทกวีฯ _____ คือ บทขยายกวีฯซึ่งอยู่หลังบท _____ " บุหรี่ "</p>

คิม มาก, น้ำ	ก.198 ประโยคสามส่วน " <u>นักกีฬา</u> <u>คิม</u> <u>น้ำ</u> มาก " " มาก " ขยายคำว่า " คิม " _____ คือ บทกวี _____ คือ บทขยายกวีที่ยังอยู่หลังบทกรรม _____
ชื่อ ชื่อ บทขยายกวี, ตุ๊กตา	ก.199 ประโยคสามส่วน " <u>คุณแม่</u> <u>ชื่อ</u> <u>ตุ๊กตา</u> <u>ให้</u> <u>น้อง</u> " " ให้น้อง " ขยายคำว่า _____ _____ คือ บทกวี " ให้น้อง " คือ _____ ซึ่งอยู่หลังบทกรรม _____
มาก บทกวี มาก, คุณครู	ก.200 ประโยคสามส่วน " <u>ฉัน</u> <u>รัก</u> <u>คุณครู</u> มาก " _____ ขยายคำว่า " รัก " " รัก " คือ _____ _____ คือ บทขยายกวีที่ยังอยู่หลังบทกรรม _____
ส่ง ส่ง บทขยายกวี, เงิน	ก.201 ประโยคสามส่วน " <u>คุณ</u> <u>ตา</u> <u>ส่ง</u> <u>เงิน</u> <u>ให้</u> <u>ฉัน</u> " " ให้ฉัน " ขยายคำว่า _____ _____ คือ บทกวี " ให้ฉัน " คือ _____ ซึ่งอยู่หลังบทกรรม _____
มาก บทกวี มาก, กรรม	ก.202 ประโยคสามส่วน " <u>กัลยา</u> <u>ชอบ</u> <u>คน</u> <u>ศรี</u> <u>มาก</u> " _____ ขยายคำว่า " ชอบ " " ชอบ " คือ _____ _____ คือ บทขยายกวี ซึ่งอยู่หลังบท _____ " คนศรี "

บทกรรม	ก.203	ในประโยคสามส่วน <u>บทขยายกริยา</u> จะอยู่หลัง _____
ให้สุภา	ก.204	ประโยคสามส่วน " ยุพินเยียบเลื้อให้สุภา " บทขยายกริยา คือ _____
ทุกวัน	ก.205	ประโยคสามส่วน " ชาวสวนเก็บส้มทุกวัน " บทขยายกริยา คือ _____
ให้วิทยา	ก.206	ประโยคสามส่วน " นพคลซื้อกระเป๋าคู่ให้วิทยา " บทขยายกริยา คือ _____
มาก	ก.207	ประโยคสามส่วน " สุกีศาชอบนัยนามาก " บทขยายกริยา คือ _____
ให้ฉัน	ก.208	ประโยคสามส่วน " เขาส่งจดหมายให้ฉัน " บทขยายกริยา คือ _____
บ่อย	ก.209	ประโยคสามส่วน " เขาอาบน้ำบ่อย " บทขยายกริยา คือ _____
ให้เพื่อน	ก.210	ประโยคสามส่วน " สุกาซื้อดอกไม้ให้เพื่อน " บทขยายกริยา คือ _____
ทุกสัปดาห์	ก.211	ประโยคสามส่วน " สมใจดูภาพยนตร์ทุกสัปดาห์ " บทขยายกริยา คือ _____

ขยายกริยา	<p>ก.212 ในประโยคสองส่วนและประโยคสามส่วน <u>บทขยายกริยา</u> ที่เกี่ยวกับเวลา <u>อาจจะอยู่หน้าบทประธาน</u> ได้ด้วย</p> <p><u>ตัวอย่าง</u> ประโยค " <u>โจรปล้นร้านทองเมื่อคืนนี้</u> " อาจเปลี่ยนเป็น " <u>เมื่อคืนนี้โจรปล้นร้านทอง</u> " ก็ได้</p> <p>" <u>เมื่อคืนนี้</u> " ขยายคำว่า " <u>ปล้น</u> " คือบอกให้ทราบว่า <u>ปล้นเมื่อคืนนี้</u></p> <p>ในเมื่อ " <u>ปล้น</u> " คือ บทกริยา " <u>ร้านทอง</u> " คือบทกรรม ฉะนั้น " <u>เมื่อคืนนี้</u> " คือ บท _____</p>
เมื่อสัปดาห์ก่อน	<p>ก.213 ประโยคสามส่วน " <u>เมื่อสัปดาห์ก่อนฉันไปพัทยา</u> " " <u>เมื่อสัปดาห์ก่อน</u> " ขยายคำว่า " <u>ไป</u> " " <u>ไป</u> " คือ บทกริยา " <u>พัทยา</u> " คือ บทกรรม ฉะนั้น _____ คือ บทขยายกริยา</p>
เมื่อเช้านี้	<p>ก.214 ประโยคสองส่วน " <u>เมื่อเช้านี้ฝนตกหนัก</u> " " <u>เมื่อเช้านี้</u> " ขยายคำว่า " <u>ตก</u> " _____ คือ บทขยายกริยา</p>
เมื่อคืนนี้ เมื่อคืนนี้	<p>ก.215 ประโยคสามส่วน " <u>เมื่อคืนนี้เขาถูกระพันทาง</u> " _____ ขยายคำว่า " <u>ถู</u> " _____ คือ บทขยายกริยา</p>
บทขยายกริยา	<p>ก.216 ประโยคสามส่วน " <u>เมื่อวานนี้นายอำเภอมาโรงเรียน</u> " " <u>เมื่อวานนี้</u> " คือ _____</p>

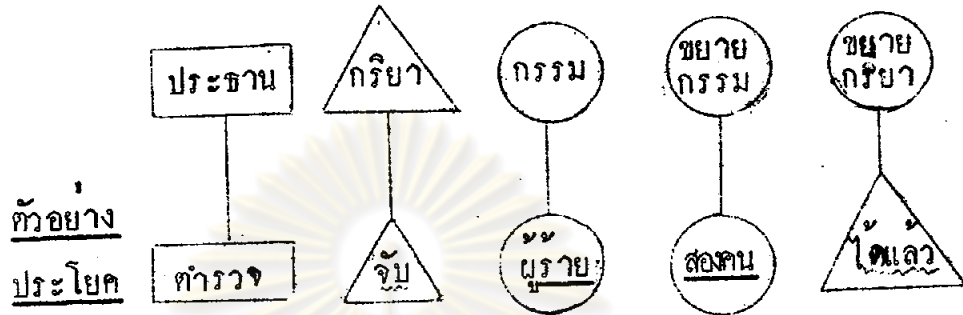
เมื่อเข้านี้	ก.217	ประโยคสองส่วน " เมื่อเข้านี้แผ่นดินไหว " _____ คือ บทขยายกริยา
บทขยายกริยา	ก.218	ประโยคสามส่วน " <u>เมื่อคืนนี้</u> คุณแม่ของฉันไปสงขลา " " เมื่อคืนนี้ " คือ _____
เมื่อสัปดาห์ก่อน	ก.219	ประโยคสองส่วน " เมื่อสัปดาห์ก่อนเขาป่วยหนัก " _____ คือ บทขยายกริยา
เมื่อวันอาทิตย์	ก.220	ประโยคสามส่วน " เมื่อวันอาทิตย์สมชัยดูภาพยนตร์-อินเคีย " _____ คือ บทขยายกริยา
บทขยายกรรม	ก.221	ประโยคสามส่วน นอกจากมีบทขยายประธาน บทขยายกริยา แล้ว อาจมีบทขยายกรรมได้อีกด้วย <u>บทขยายกรรมในประโยคสามส่วน จะอยู่หลังบทกรรม</u> ตัวอย่าง ประโยค " แมวจับหนูตัวใหญ่ " " ตัวใหญ่ " ขยายคำว่า " หนู " คือบอกให้ทราบว่า <u>หนูตัวใหญ่</u> ในเมื่อ " หนู " คือ บทกรรม ดังนั้น " ตัวใหญ่ " คือ _____
การก่อกวน	ก.222	ประโยคสามส่วน " นักเรียนอ่านหนังสือการก่อกวน " " การก่อกวน " ขยายคำว่า " หนังสือ " " หนังสือ " คือ บทกรรม ดังนั้น _____ คือ บทขยายกรรม

ฟ บทขยายกรรม	ก.223 ประโยคสามส่วน " <u>ฉันรักพี่ของฉัน</u> " " ของฉัน " ขยายคำว่า " พี่ " _____ คือ บทกรรม ดังนั้น " ของฉัน " คือ _____
บทกรรม ไบจาก	ก.224 ประโยคสามส่วน " <u>นายทองสุขบหรีไบจาก</u> " " ไบจาก " ขยายคำว่า " บหรี " " บหรี " คือ _____ ดังนั้น _____ คือ บทขยายกรรม
เพลง บทขยายกรรม	ก.225 ประโยคสามส่วน " <u>กัลยาชอบเพลงไทยเดิม</u> " " ไทยเดิม " ขยายคำว่า " เพลง " _____ คือ บทกรรม ดังนั้น " ไทยเดิม " คือ _____
บทกรรม สีเขียว	ก.226 ประโยคสามส่วน " <u>เขาสวมเสื้อสีเขียว</u> " " สีเขียว " ขยายคำว่า " เสื้อ " " เสื้อ " คือ _____ ดังนั้น _____ คือ บทขยายกรรม
สีแดง บทกรรม สีแดง	ก.227 ประโยคสามส่วน " <u>เจ้าเงาะชอบดอกไม้สีแดง</u> " _____ ขยายคำว่า " ดอกไม้ " " ดอกไม้ " คือ _____ ดังนั้น _____ คือ บทขยายกรรม

หนังสือ พจนานุกรม	ก.228	ประโยคสามส่วน " กรณีชื่อหนังสือพจนานุกรม " " พจนานุกรม " ขยายคำว่า _____ _____ คือ บทขยายกรรม
กรรม	ก.229	ในประโยคสามส่วน บทขยายกรรมจะอยู่หลังบท _____
ผยทอง	ก.230	ประโยคสามส่วน " มาลีกินขนมผยทอง " บทขยายกรรม คือ _____
เข่า	ก.231	ประโยคสามส่วน " นกเอี้ยงเลี้ยงควายเข่า " บทขยายกรรม คือ _____
เผือก	ก.232	ประโยคสามส่วน " นายพรานจับช้างเผือก " บทขยายกรรม คือ _____
แผนที่	ก.233	ประโยคสามส่วน " พี่ชื่อหนังสือแผนที่ " บทขยายกรรม คือ _____
พันธุ์	ก.234	ประโยคสามส่วน " ชาวสวนปลูกยางพันธุ์ " บทขยายกรรม คือ _____
กันแดด	ก.235	ประโยคสามส่วน " กระจกสวมแว่นกันแดด " บทขยายกรรม คือ _____

เพชร	ก.236	ประโยคสามส่วน " ชนิกจสามแหวนเพชร "	บทขยายกรรม คือ _____
ทองคำ	ก.237	ประโยคสามส่วน " เตือนใจซื้อสร้อยทองคำ "	บทขยายกรรม คือ _____
ไทยเกิม	ก.238	ประโยคสามส่วน " จันทราร้องเพลงไทยเกิม "	บทขยายกรรม คือ _____
สี่เหล็อง	ก.239	ประโยคสามส่วน " เขาสามหมวกสี่เหล็อง "	บทขยายกรรม คือ _____
บทประธาน บทกริยา บทกรรม	ก.240	ในประโยคสามส่วน จะต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญสาม- ส่วน คือ	1. _____ 2. _____ 3. _____
บทขยายประธาน บทขยายกริยา บทขยายกรรม		นอกจากนี้อาจจะมีบทขยายในแต่ละส่วนได้อีกด้วย ฉะนั้น บทขยายในประโยคสามส่วน จะประกอบด้วย	1. _____ 2. _____ 3. _____

ก.241 ประโยคสามส่วนที่มี ทั้งบทขยายกริยาและบทขยายกรรม
 ในประโยคเดียวกัน บทขยายกริยาจะอยู่หลังบทขยายกรรม

" สองคน " ขยายคำว่า " ผู้ชาย " ซึ่งเป็น บทกรรม
 " ไต่แล้ว " ขยายคำว่า " จับ " ซึ่งเป็น บทกริยา

ดังนั้น " สองคน " คือ _____
 " ไต่แล้ว " คือ _____

บทขยายกรรม
 บทขยายกริยา

ก.242 ประโยคสามส่วน " ฉันเก็บดอกไม้สีแดงให้เพื่อน "

" สีแดง " ขยายคำว่า " ดอกไม้ " ซึ่งเป็น บทกรรม
 " ให้เพื่อน " ขยายคำว่า " เก็บ " ซึ่งเป็น บทกริยา
 " สีแดง " คือ _____
 _____ คือ บทขยายกริยา

บทขยายกรรม
 ให้เพื่อน

ก.243 ประโยคสามส่วน " มานพอ่านหนังสือการ์ตูนทุกวัน "

" การ์ตูน " ขยายคำว่า " หนังสือ " ซึ่งเป็น บทกรรม
 " ทุกวัน " ขยายคำว่า _____ ซึ่งเป็น บทกริยา
 " การ์ตูน " คือ _____
 " ทุกวัน " คือ _____

อ่าน
 บทขยายกรรม
 บทขยายกริยา

ชาติ รัก บทขยายกรรม บทขยายกริยา	ก.244 ประโยคสามส่วน " เรารักชาติไทยมาก " " ไทย " ขยายคำว่า _____ ซึ่ง เป็น <u>บทกรรม</u> " มาก " ขยายคำว่า _____ ซึ่ง เป็น <u>บทกริยา</u> " ไทย " คือ _____ " มาก " คือ _____
กรรม กริยา บทขยายกรรม บทขยายกริยา	ก.245 ประโยคสามส่วน " คุณพ่อ <u>ดื่ม</u> กาแฟ <u>เย็น</u> เสร็จแล้ว " " คำเย็น " ขยายคำว่า " กาแฟ " ซึ่ง เป็นบท _____ " เสร็จแล้ว " ขยายคำว่า " ดื่ม " ซึ่ง เป็นบท _____ " คำเย็น " คือ _____ " เสร็จแล้ว " คือ _____
บุหรี่, กรรม สูบ, กริยา บทขยายกรรม บทขยายกริยา	ก.246 ประโยคสามส่วน " นายทอง <u>สูบ</u> บุหรี่ <u>ใ</u> บจาก <u>ทุก</u> วัน " " ใ จาก " ขยายคำว่า _____ ซึ่ง เป็นบท _____ " ทุกวัน " ขยายคำว่า _____ ซึ่ง เป็นบท _____ " ใ จาก " คือ _____ " ทุกวัน " คือ _____
ทองคำ, กรรม ให้หลาน, กริยา ให้หลาน, ทองคำ บทขยายกรรม	ก.247 ประโยคสามส่วน " ป้า <u>ซื้อ</u> สร้อยทองคำ <u>ให้</u> หลาน " _____ ขยายคำว่า " สร้อย " ซึ่ง เป็นบท _____ _____ ขยายคำว่า " ซื้อ " ซึ่ง เป็นบท _____ _____ คือ บทขยายกริยาจะอยู่หลังคำว่า _____ ซึ่ง เป็นบท _____

ขยายกริยา, ขยายกรรม	ก.248 ในประโยคสามส่วนที่มีทั้งบทขยายกริยา และ บทขยาย- กรรมในประโยคเดียวกัน บท _____ จะอยู่หลังบท _____
มาก	ก.249 ประโยคสามส่วน " สู้ศึกชอบ <u>เพลงลูกทุ่ง</u> มาก " บทขยายกรรม คือ ลูกทุ่ง บทขยายกริยา คือ _____
ทองหยิบ ให้จันทร์รา	ก.250 ประโยคสามส่วน " ฉันซื้อขนมทองหยิบให้ <u>จันทร์รา</u> " บทขยายกรรม คือ _____ บทขยายกริยา คือ _____
สีฟ้า	ก.251 ประโยคสามส่วน " คุณแม่เย็บหมวก <u>สีฟ้า</u> เสร็จแล้ว " บทขยายกรรม คือ _____
ให้ฉัน	ก.252 ประโยคสามส่วน " ชาตรีส่งหนังสือการ์ตูนให้ <u>ฉัน</u> " บทขยายกริยา คือ _____
ทุกวัน	ก.253 ประโยคสามส่วน " เขาอาบน้ำในคลอง <u>ทุกวัน</u> " บทขยายกริยา คือ _____
กันหนาว	ก.254 ประโยคสามส่วน " การฉีส่งเสื้อกันหนาวให้ <u>เพื่อน</u> " บทขยายกรรม คือ _____

หมดแล้ว	ก.255	ประโยคสามส่วน " มาลีกินขนมฝอยทองหมดแล้ว "	บทขยายกริยา คือ _____
ในท้อง	ก.256	ประโยคสามส่วน " สมบูรณ์จับผีเสื้อสีดำในท้อง "	บทขยายกริยา คือ _____
ของเธอ	ก.257	ประโยคสามส่วน " เจนจิรารักคุณครูของเธอมาก "	บทขยายกรรม คือ _____
ชาติ ทุกวัน	ก.258	ประโยคสามส่วน " นักเรียนร้องเพลงชาติทุกวัน "	บทขยายกรรม คือ _____ บทขยายกริยา คือ _____
ทอง ให้คนตัดไม้	ก.259	ประโยคสามส่วน " เทพารักษ์ส่งชวานทองให้คนตัดไม้ "	บทขยายกรรม คือ _____ บทขยายกริยา คือ _____

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นักเรียนได้เรียนเรื่อง ความหมายของประโยค ส่วนของ-
ประโยค และ บทขยายในประโยคแล้ว ถ้านักเรียนสนใจเรียนต่อไป
ก็จะได้เรียนรู้บางอย่างเพิ่มขึ้นอีก ลองดูไหม

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคของประโยค

ก.260 ภาคประธานของประโยค หมายถึง บทประธานของ-
ประโยค ทั้งในประโยคสองส่วนและประโยคสามส่วน

ตัวอย่าง

ประโยคสองส่วน

" มา " คือ บทประธาน

ดังนั้น _____ คือ ภาคประธาน

ภาคประธาน	
บทประธาน	
มา	วิ่ง

มา

ก.261

ประโยคสองส่วน

" ลูกแมว " คือ บทประธาน

ดังนั้น " ลูกแมว " คือ _____

ภาคประธาน	
บทประธาน	
ลูกแมว	ร้อง

ภาคประธาน

ก.262

ประโยคสองส่วน

" เด็กชายสุระ " คือ

ดังนั้น _____ คือ ภาคประธาน

ภาคประธาน	
บทประธาน	
เด็กชายสุระ	นอน

บทประธาน
เด็กชายสุระ

<p>ชาง ชาง</p>	<p>ก.263</p> <p>ประโยคสามส่วน</p> <p>_____ คือ บทประธาน</p> <p>_____ คือ ภาคประธาน</p>	<table border="1"> <tr> <td>ภาคประธาน</td> <td></td> </tr> <tr> <td>บทประธาน</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ชาง</td> <td>ลากซุง</td> </tr> </table>	ภาคประธาน		บทประธาน		ชาง	ลากซุง
ภาคประธาน								
บทประธาน								
ชาง	ลากซุง							
<p>ประธาน ภาคประธาน</p>	<p>ก.264</p> <p>ประโยคสามส่วน</p> <p>นักเรียน คือ บท _____</p> <p>_____ คำนึงนักเรียน คือ _____</p>	<table border="1"> <tr> <td>?</td> <td></td> </tr> <tr> <td>?</td> <td></td> </tr> <tr> <td>นักเรียน</td> <td>อ่านหนังสือ</td> </tr> </table>	?		?		นักเรียน	อ่านหนังสือ
?								
?								
นักเรียน	อ่านหนังสือ							
<p>นกลุงทอง นกลุงทอง</p>	<p>ก.265</p> <p>ประโยคสองส่วน " นกลุงทองบิน "</p> <p>_____ คือ บทประธาน</p> <p>_____ คำนึง _____ คือ ภาคประธาน</p>							
<p>สุนัข</p>	<p>ก.266</p> <p>ประโยคสองส่วน " สุนัขเห่า "</p> <p>ภาคประธานของประโยคนี้ คือ _____</p>							
<p>กระคาษ</p>	<p>ก.267</p> <p>ประโยคสองส่วน " กระคาษปลิว "</p> <p>ภาคประธานของประโยคนี้ คือ _____</p>							

เครื่องบิน	ก.268 ประโยคสองส่วน " เครื่องบินตก " ภาคนิพนธ์ของประโยคนี้ คือ _____												
คุณแม่	ก.269 ประโยคสามส่วน " คุณแม่เขีบน้้า " ภาคนิพนธ์ของประโยคนี้ คือ _____												
วัว	ก.270 ประโยคสามส่วน " วัวไถนา " ภาคนิพนธ์ของประโยคนี้ คือ _____												
วิไล	ก.271 ประโยคสามส่วน " วิไลเก็บกระถำ " ภาคนิพนธ์ของประโยคนี้ คือ _____												
ภาคนิพนธ์	ก.272 <u>ภาคนิพนธ์ของประโยค</u> นอกจากจะหมายถึง <u>บทประพันธ์</u> แล้ว <u>ยังรวมทั้งบทขยายประพันธ์อีกด้วย</u> <table border="1" data-bbox="742 1171 1339 1453" style="margin: 10px auto;"> <thead> <tr> <th colspan="2">ภาคนิพนธ์</th> <th></th> </tr> <tr> <th>บทประพันธ์</th> <th>บทขยายประพันธ์</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ตัวอย่าง</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ประโยคสองส่วน</td> <td>ม้า</td> <td>วิ่ง</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;"> " ม้า " คือ บทประพันธ์ " สี่คำ " คือ บทขยายประพันธ์ ดังนั้น " ม้าสี่คำ " คือ _____ </p>	ภาคนิพนธ์			บทประพันธ์	บทขยายประพันธ์		ตัวอย่าง			ประโยคสองส่วน	ม้า	วิ่ง
ภาคนิพนธ์													
บทประพันธ์	บทขยายประพันธ์												
ตัวอย่าง													
ประโยคสองส่วน	ม้า	วิ่ง											

ก.273

ประโยคสองส่วน

?		
บทประธาน	บทขยายประธาน	
ยางลบ	ของฉันทน์	ตก

" ยางลบ " คือ บทประธาน

" ของฉันทน์ " คือ _____

ดังนั้น " ยางลบของฉันทน์ " คือ _____

บทขยายประธาน
ภาคประธาน

ก.274

ประโยคสามส่วน

?			
บทประธาน	บทขยายประธาน		
สุนัข	ตัวใหญ่	กัดเท้า	

" สุนัข " คือ _____

" ตัวใหญ่ " คือ _____

ดังนั้น " สุนัขตัวใหญ่ " คือ _____

บทประธาน
บทขยายประธาน
ภาคประธาน

ก.275

ประโยคสามส่วน

ภาคประธาน		
?	?	
ลิง	ป่า	กินกล้วย

" ลิง " คือ _____

" ป่า " คือ _____

ดังนั้น _____ คือ ภาคประธาน

บทประธาน
บทขยายประธาน
ลิงป่า

<p>ปากก ของฉั ปากกาของฉั</p>	<p>ก.276 ประโยคสามส่วน " ปากกาของฉัคนก "</p> <p>_____ คือ บทประธาน</p> <p>_____ คือ บทขยายประธาน</p> <p>ฉันั้น _____ คือ ภาคประธาน</p>
<p>บทประธาน บทขยายประธาน</p>	<p>ก.277 ภาคประธานของประโยคประกอบด้วย</p> <p>1. _____</p> <p>2. _____</p>
<p>แมวตัว เล็ก</p>	<p>ก.278 ประโยคสามส่วน " แมวตัว เล็กจับหนู "</p> <p>ภาคประธานของประโยคนี้ คือ _____</p>
<p>นักเรียนในห้อง</p>	<p>ก.279 ประโยคสองส่วน " นักเรียนในห้องตะโกน "</p> <p>ภาคประธานของประโยคนี้ คือ _____</p>
<p>ช้างป่า</p>	<p>ก.280 ประโยคสามส่วน " ช้างป่ากินอ้อย "</p> <p>ภาคประธานของประโยคนี้ คือ _____</p>
<p>เหยี่ยวตัวใหญ่</p>	<p>ก.281 ประโยคสามส่วน " เหยี่ยวตัวใหญ่จับลูกไก่ "</p> <p>ภาคประธานของประโยคนี้ คือ _____</p>
<p>กระต๊ากบนโต๊ะ</p>	<p>ก.282 ประโยคสองส่วน " กระต๊ากบนโต๊ะปลิว "</p> <p>ภาคประธานของประโยคนี้ คือ _____</p>
<p>ลูกโป่งสีแดง</p>	<p>ก.283 ประโยคสองส่วน " ลูกโป่งสีแดงแตก "</p> <p>ภาคประธานของประโยคนี้ คือ _____</p>

คนเงาะในสวน	ก.284 ประโยคสองส่วน " คนเงาะในสวนตาย " ภาคนิพนธ์ของประโยคนี้ คือ _____											
นักเรียนหลายคน	ก.285 ประโยคสามส่วน " นักเรียนหลายคนอ่านหนังสือ " ภาคนิพนธ์ของประโยคนี้ คือ _____											
ป่าของเขา	ก.286 ประโยคสามส่วน " ป่าของเขาไปหัวหิน " ภาคนิพนธ์ของประโยคนี้ คือ _____											
	<p data-bbox="420 778 1312 1040"> ก.287 <u>ประโยค</u> นอกจากจะประกอบด้วย <u>ภาคนิพนธ์</u> หรือ ส่วนที่แสดงถึง<u>บุรุษ</u>แล้ว จะต้องประกอบด้วย <u>ภาคแสดง</u> หรือส่วนที่แสดงถึง <u>อาการที่กระทำ</u> อีกส่วนหนึ่ง จึงจะเป็น ประโยคที่สมบูรณ์ </p> <p data-bbox="526 1040 1282 1171"> <u>ภาคแสดง</u> ในประโยคสองส่วนหมายถึง <u>บทกริยา</u> ของประโยค </p> <table border="1" data-bbox="727 1201 1357 1473"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2">ภาคนิพนธ์</th> <th>ภาคแสดง</th> </tr> <tr> <th>บทนิพนธ์</th> <th>บทขยายนิพนธ์</th> <th>บทกริยา</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ตัวอย่าง ประโยคสองส่วน</td> <td>เด็ก</td> <td></td> <td>คลาน</td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="632 1514 999 1564"> " คลาน " คือ บทกริยา </p> <p data-bbox="541 1584 1146 1634"> ดังนั้น " คลาน " คือ ภาค _____ </p>		ภาคนิพนธ์		ภาคแสดง	บทนิพนธ์	บทขยายนิพนธ์	บทกริยา	ตัวอย่าง ประโยคสองส่วน	เด็ก		คลาน
	ภาคนิพนธ์		ภาคแสดง									
	บทนิพนธ์	บทขยายนิพนธ์	บทกริยา									
ตัวอย่าง ประโยคสองส่วน	เด็ก		คลาน									

แสดง

ก.288

ประโยคสองส่วน

ภาคประธาน		ภาคแสดง
บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา
ลม	หนาว	พัด

" พัด " คือ บทกริยา

ดังนั้น _____ คือ ภาคแสดง

พัด

ก.289

ประโยคสองส่วน

ภาคประธาน		ภาคแสดง
บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา
ไก่	ป่า	ขัน

" ขัน " คือ บทกริยา

ดังนั้น " ขัน " คือ _____

ภาคแสดง

ก.290

ประโยคสองส่วน

ภาคประธาน		ภาคแสดง
บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา
สุนัข	สีดำ	เห่า

_____ คือ บทกริยา

ดังนั้น _____ คือ ภาคแสดง

เห่า
เห่า

บทกริยา ภาคแสดง	ก.291	ประโยคสองส่วน	ภาคประธาน		?
			บทประธาน	บทขยายประธาน	?
		ลูกแมว			นอน
		" นอน "	คือ	_____	
		ทั้งนั้น " นอน "	คือ	_____	
เดิน เดิน	ก.292	ประโยคสองส่วน	" ทหารเดิน "		
			คือ	บทกริยา	
		ทั้งนั้น	คือ	ภาคแสดง	
ร้อง	ก.293	ประโยคสองส่วน	" แมวร้อง "		
		ภาคแสดง	คือ	_____	
คำรวม	ก.294	ประโยคสองส่วน	" สิงโตคำราม "		
		ภาคแสดง	คือ	_____	
ตก	ก.295	ประโยคสองส่วน	" หิมะตก "		
		ภาคแสดง	คือ	_____	
พัด	ก.296	ประโยคสองส่วน	" พายุพัด "		
		ภาคแสดง	คือ	_____	
เห่า	ก.297	ประโยคสองส่วน	" สุนัขเห่า "		
		ภาคแสดง	คือ	_____	

ลม

ก.298 ประโยคสองส่วน " เรือใบลม "
 ภาคนแสดง คือ _____

นักเรียน
นั่ง

ก.299 ประโยคสองส่วน " นักเรียนนั่ง "
 ภาคนประธาน คือ _____
 ภาคนแสดง คือ _____

ก.300 ภาคนแสดง ในประโยคสองส่วน นอกจากประกอบด้วย บทกริยา แล้ว ยังรวมทั้ง บทขยายกริยา อีกด้วย

ตัวอย่าง

ประโยคสองส่วน

ภาคนประธาน		ภาคนแสดง	
บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา	บทขยายกริยา
เค่า		คลาน	ช้า

" คลาน " คือ บทกริยา

" ช้า " คือ บทขยายกริยา

ดังนั้น ภาคนแสดงของประโยคนี้ คือ _____

คลานช้า

ก.301

ตัวอย่าง

ประโยคสองส่วน

ภาคนประธาน		ภาคนแสดง	
บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา	บทขยายกริยา
สิงโต		คำราม	ดอง

" คำราม " คือ บทกริยา

_____ คือ บทขยายกริยา

ดังนั้น ภาคนแสดงของประโยคนี้ คือ _____

ดอง

คำรามดอง

ก. 302

ภาคประธาน		ภาคแสดง	
บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา	?
หิมะ		ตก	หนัก

ประโยคสองส่วน

ตก

บทขยายกริยา

ตกหนัก

คือ บทกริยา

" หนัก " คือ _____

ดังนั้น ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ _____

ก. 303

ภาคประธาน		?	
บทประธาน	บทขยายประธาน	?	?
ไก่	ป่า	ขัน	เจื้อยแจ้ว

ประโยคสองส่วน

บทกริยา

บทขยายกริยา

ภาคแสดง

" ขัน " คือ _____

" เจื้อยแจ้ว " คือ _____

ดังนั้น " ขันเจื้อยแจ้ว " คือ _____

ก. 304

ภาคแสดงในประโยคสองส่วน ประกอบด้วย

บทกริยา

บทขยายกริยา

1. _____

2. _____

ก. 305

จงขีดเส้นใต้ภาคแสดงของประโยค

" ฝนตกหนัก "

ตกหนัก

พักจัก	ก. 306	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " ลมเหนือพักจัก "
ไหลลึก	ก. 307	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " น้ำนิ่งไหลลึก "
ร้องเหมียว ๆ	ก. 308	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " แมวร้องเหมียว ๆ "
เห่าเสียงดัง	ก. 309	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " สุนัขเห่าเสียงดัง "
ตะโกนดังลั่น	ก. 310	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " เขาตะโกนดังลั่น "
ตกจากโต๊ะ	ก. 311	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " แก้วน้ำตกจากโต๊ะ "
ยิ้มหวาน	ก. 312	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " นางสาวไทยยิ้มหวาน "
นอนหลับ	ก. 313	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " เด็กหญิงซิกานอนหลับ "
ตายเสียแล้ว	ก. 314	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " นกแก้วตายเสียแล้ว "

เงิน

ก.315 จงชี้ให้เห็นว่า ภาคแสดง ของประโยค
"หญิงชราเงิน" "

ก.316 ภาคแสดง ในประโยคสองส่วนประกอบด้วย บทกริยา
และ บทขยายกริยา
ส่วน ภาคแสดง ในประโยคสามส่วนประกอบด้วย บทกริยา
และ บทกรรม

ตัวอย่าง

ประโยคสามส่วน

ภาคประธาน		ภาคแสดง	
บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา	บทกรรม
เขา		ดื่ม	น้ำ

" ดื่ม " คือ บทกริยา

" น้ำ " คือ บทกรรม

ดังนั้น ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ _____

คิม

ก.317

ประโยคสามส่วน

ภาคประธาน		ภาคแสดง	
บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา	บทกรรม
พี่		สูบ	บุหรี่

" สูบ " คือ _____

_____ คือ บทกรรม

ดังนั้น ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ _____

บทกริยา

บุหร

สูบบุหร

ก. 318

ประโยคสามส่วน

ภาคประธาน		ภาคแสดง	
บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา	บทกรรม
หมา	ป่า	จับ	ลูกแกะ

_____ คือ บทกริยา

_____ คือ บทกรรม

ดังนั้น ภาคแสดง ของประโยคนี้ คือ _____

จับ
ลูกแกะ
จับลูกแกะ

ก. 319

ประโยคสามส่วน

ภาคประธาน		?	
บทประธาน	บทขยายประธาน	?	?
นักเรียน	ในห้อง	ฟัง	เพลง

" ฟัง " คือ _____

" เพลง " คือ _____

ดังนั้น " ฟังเพลง " คือ _____

บทกริยา
บทกรรม
ภาคแสดง

ก. 320

ประโยคสามส่วน " สุนัขคาบเนื้อ "

_____ คือ บทกริยา

_____ คือ บทกรรม

ภาคแสดง ของประโยคนี้ คือ _____

คาบ
เนื้อ
คาบเนื้อ

ฉันท
สังจกหมาย

ก. 329 ประโยคสามส่วน " ฉันทสังจกหมาย "
 ภาคประธานของประโยคนี้ คือ _____
 ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ _____

ควาย
ไถนา

ก. 330 ประโยคสามส่วน " ควายไถนา "
 ภาคประธานของประโยคนี้ คือ _____
 ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ _____

ก. 331 ภาคแสดง ของประโยคสามส่วน นอกจากประกอบด้วย
บทกริยา และ บทกรรม แล้ว ยังรวมทั้ง บทขยายกริยา และ
บทขยายกรรม อีกด้วย

ประโยคสามส่วน	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา	บทกรรม	บทขยายกรรม	บทขยายกริยา
เรา			คิม	น้ำ		ทุกวัน

" คิม " คือ บทกริยา

" น้ำ " คือ บทกรรม

" ทุกวัน " คือ บทขยายกริยา " คิม "

ดังนั้น ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ _____

คิมนำทุกวัน

ก. 332

ประโยคสามส่วน

ภาคประธาน		ภาคแสดง			
บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา	บทกรรม	บทขยายกรรม	บทขยายกริยา
สุปราณี		ชอบ	เพลง	สากล	

" ชอบ " คือ บทกริยา

" เพลง " คือ บทกรรม

คือ บทขยายกรรม " เพลง "

ดังนั้น ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ _____

สากล

ชอบเพลงสากล

ก. 333

ประโยคสามส่วน

ภาคประธาน		ภาคแสดง			
บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา	บทกรรม	บทขยายกรรม	บทขยายกริยา
แก้วตา		ซื้อ	หนังสือ		ใ้หนอง

ซื้อ

หนังสือ

บทขยายกริยา

ซื้อหนังสือใ้หนอง

คือ บทกริยา

คือ บทกรรม

" ใ้หนอง " คือ _____

ดังนั้น ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ _____

ก. 334

ประโยคสามส่วน

ภาคประธาน		ภาคแสดง			
บทประธาน	บทขยายประธาน	?	?	บทขยายกรรม	บทขยายกริยา
ดวงใจ		สวม	เสื้อ	สีเหลือง	

บทกริยา

บทกรรม

บทขยายกรรม

สวมเสื้อสีเหลือง

"สวม" คือ _____

"เสื้อ" คือ _____

"สีเหลือง" คือ _____

ดังนั้น ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ _____

ก. 335

ประโยคสามส่วน

ภาคประธาน		ภาคแสดง			
บทประธาน	บทขยายประธาน	บทกริยา	?	บทขยายกรรม	?
เขา		ส่ง	หนังสือ	การ์ตูน	ให้ฉัน

ส่ง

บทกรรม

การ์ตูน

บทขยายกริยา

ส่งหนังสือการ์ตูนให้ฉัน

_____ คือ บทกริยา

"หนังสือ" คือ _____

_____ คือ บทขยายกรรม

"ให้ฉัน" คือ _____

ดังนั้น ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ _____

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก. 336

ประโยคสามส่วน

ภาคประธาน		?			
บทประธาน	บทขยายประธาน	?	บทกรรม	?	บทขยายกริยา
คุณพ่อ	ของฉัน	ชื่อ	แหวน	ทองคำ	ให้คุณแม่

บทกริยา

แหวน

บทขยายกรรม

ให้คุณแม่

ชื่อแหวนทองคำให้คุณแม่

" ชื่อ " คือ _____

_____ คือ บทกรรม

" ทองคำ " คือ _____

_____ คือ บทขยายกริยา

ดังนั้น ภาคแสดงของประโยคนี้ คือ _____

ก. 337

ภาคแสดงของประโยคสามส่วน ประกอบด้วย

บทกริยา

บทกรรม

บทขยายกรรม

บทขยายกริยา

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

ก. 338

จงขีดเส้นใต้ภาคแสดงของประโยค

" วิชัยค้มกาแพ่ทุกวัน "

ค้มกาแพ่ทุกวัน

ก. 339

จงขีดเส้นใต้ภาคแสดงของประโยค

" ฉันปลูกดอกไม้หลายชนิด "

ปลูกดอกไม้หลายชนิด

ก. 340

จงขีดเส้นใต้ภาคแสดงของประโยค

" วิชาญชอบคนตรีไทย "

ชอบคนตรีไทย

ปลุกพริกหลายตน	ก. 341	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " จิตราปลุกพริกหลายตน "
อ่านหนังสือการ์ตูน หลายเล่ม	ก. 342	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " นักเรียนอ่านหนังสือการ์ตูนหลายเล่ม "
จับปลาในทะเล	ก. 343	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " ชาวประมงจับปลาในทะเล "
ไปโรงเรียนทุกวัน	ก. 344	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " เราไปโรงเรียนทุกวัน "
ซื้อขนมทองหยิบให้น้อง	ก. 345	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " ฉันซื้อขนมทองหยิบให้น้อง "
ฟังวิทยุภาคข่าวทุกวัน	ก. 346	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " เราฟังวิทยุภาคข่าวทุกวัน "
อ่านหนังสือพิมพ์ หลายฉบับ	ก. 347	จงชี้คเส้นใต้ <u>ภาคแสดง</u> ของประโยค " ฉันอ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับ "

<p>ประธาน</p> <p>แสดง</p>	<p>ก. 348 ข้อความในประโยคส่วนที่เป็น<u>บทประธาน</u> และ <u>บทขยายประธาน</u> คือส่วนที่แสดงถึง <u>ผู้กระทำ</u> หรือเรียกว่า ภาค _____ ของประโยค</p> <p>ส่วนข้อความส่วนที่ เป็น <u>บทกริยา</u> <u>บทขยายกริยา</u> <u>บทกรรม</u> และ <u>บทขยายกรรม</u> คือส่วนที่แสดงถึง <u>อาการที่กระทำ</u> หรือ เรียกว่า ภาค _____ ของประโยค</p>
<p>พายุ</p> <p>พัด</p>	<p>ก. 349 ประโยคสองส่วน " พายุพัด "</p> <p>ภาคประธาน คือ _____</p> <p>ภาคแสดง คือ _____</p>
<p>สุนัขป่า</p> <p>คำราม</p>	<p>ก. 350 ประโยคสองส่วน " สุนัขป่าคำราม "</p> <p>ภาคประธาน คือ _____</p> <p>ภาคแสดง คือ _____</p>
<p>หนู</p> <p>กลิ้งแมว</p>	<p>ก. 351 ประโยคสามส่วน " หนูกลิ้งแมว "</p> <p>ภาคประธาน คือ _____</p> <p>ภาคแสดง คือ _____</p>
<p>เด็กชน</p> <p>จับลูกนก</p>	<p>ก. 352 ประโยคสามส่วน " เด็กชนจับลูกนก "</p> <p>ภาคประธาน คือ _____</p> <p>ภาคแสดง คือ _____</p>
<p>สุมาลี</p> <p>ปลุกกุหลาบหลายต้น</p>	<p>ก. 353 ประโยคสามส่วน " สุมาลีปลุกกุหลาบหลายต้น "</p> <p>ภาคประธาน คือ _____</p> <p>ภาคแสดง คือ _____</p>

จังหวัด รองก้องป่า	ก.354 ประโยคสองส่วน " จังหวัดรองก้องป่า " ภาคประธาน คือ _____ ภาคแสดง คือ _____
คุณลุงของ ฉัน คิมกาแพทกวัน	ก.355 ประโยคสามส่วน " คุณลุงของฉันคิมกาแพทกวัน " ภาคประธาน คือ _____ ภาคแสดง คือ _____
ประธาน	ก.356 ประโยคสามส่วน " <u>นักดนตรี</u> อ่านโน้ตเพลง " ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นภาค _____ ในประโยค
แสดง	ก.357 ประโยคสามส่วน " <u>แมวกินปลา</u> ในตู้ " ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นภาค _____ ในประโยค
ประธาน	ก.358 ประโยคสองส่วน " <u>น้องของฉัน</u> ร้องไห้เก่ง " ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นภาค _____ ในประโยค
ประธาน	ก.359 ประโยคสามส่วน " <u>ข้างป่า</u> กินอ้อย " ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นภาค _____ ในประโยค
แสดง	ก.360 ประโยคสองส่วน " <u>ใบไม้ร่วง</u> จนหมดคน " ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นภาค _____ ในประโยค
ประธาน	ก.361 ประโยคสองส่วน " <u>สมุทบนโต๊ะ</u> ตก " ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นภาค _____ ในประโยค

แสดง

ก. 362 ประโยคสามส่วน " นายพรานยิงสัตว์ในป่า "
ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นภาค _____ ในประโยค

แสดง

ก. 363 ประโยคสามส่วน " คุณแม่ไปตลาดทุกวัน "
ข้อความที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เป็นภาค _____ ในประโยค

เก่งมาก นักเรียนได้เรียนบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง
" โครงสร้างของประโยค " ซึ่งประกอบด้วยเรื่อง ความหมายของ-
ประโยค ส่วนของประโยค บทขยายของประโยค และ ภาคของ-
ประโยค จบแล้ว

ต่อไปนี้มีข้อสอบให้นักเรียนทำอีกครั้งหนึ่งเพื่อทดสอบความ
เข้าใจของนักเรียน

ขอให้นักเรียนทุกคนจงตั้งใจทำ และขอให้โชคดี

